

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VYBRANÉ KRIMINALISTICKÉ ASPEKTY
SÉRIOVÝCH VRAŽD**

Autor práce: Diana Holá

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Diana Holá

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Vybrané kriminalistické aspekty sériových vražd

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Selected Criminological Aspects of Serial Murders

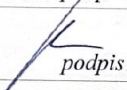
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): JUDr. Milan Kocík, MBA

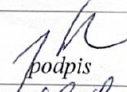
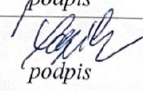
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): březen 2024

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bude objasnit a zhodnotit základní kriminalistické aspekty explicitně vyspecifikované pro tuto sériovou trestnou činnost. Vedlejším cílem bude analýza vybraných sériových vražd na území Československa a Spojených států amerických za období 70 let.

Student: Diana Holá	3.6.2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA	3.6.2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	13.9.2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	16.9.2024 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	23.9.2024 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Milanu Kocíkovi, MBA za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

HOLÁ D. *Vybrané kriminalistické aspekty sériových vražd*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 58 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Milan Kocík, MBA.

Klíčová slova: sériová vražda, kriminalistika, sériový vrah, modus operandi, vyšetřování, viktimologie

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou sériových vražd z hlediska kriminalistiky. Teoretická část se věnuje vymezením základních pojmům souvisejícím s kriminalitou a trestným činem vraždy, včetně jejich klasifikace. Dále rozebírá charakteristické rysy sériových vražd, typologii pachatelů a obětí, stejně jako metody vyšetřování těchto zločinů. Pozornost je zaměřena na specifické kriminalistické stopy a problémy, které vyšetřování sériových vražd provázejí.

Praktická část se skládá z analýzy třech vybraných kazuistik. Každá kazuistika charakterizuje daného vraha, jeho životopis a popis jednotlivých vražd. Kazuistiky jsou společně analyzovány a vyhodnoceny.

ABSTRACT

HOLÁ, D. *Selected Criminalistical Aspects of Serial Murders: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 58 pgs. Supervisor: JUDr. Milan Kocík, MBA.

Key words: serial murder, criminalistic, serial murderer, modus operandi, investigation, victimology

This bachelor's thesis deals with the issue of serial murders from the point of view of criminology. The theoretical part is devoted to the definition of basic concepts related to crime and the crime of murder, including their classification. It also discusses the characteristic features of serial murders, the typology of perpetrators and victims, as well as the methods of investigation of these crimes. Attention is focused on the specific Criminalistic clues and problems that accompany the investigation of serial murders.

The practical part consists of the analysis of three selected case studies. Each case study characterizes the murderer, his biography and a description of the individual murders. The case studies are jointly analyzed and evaluated.

OBSAH

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika Bakalářské práce.....	10
2 Vymezení pojmů	11
2.1 Kriminalita.....	11
2.2 Trestný čin	12
2.3 Trestný čin vraždy	14
2.4 Klasifikace vražd	18
2.4.1 Psychotická a nepsychotická vražda	18
2.4.2 Kriminologické dělení vražd.....	19
3 Sériové vraždy.....	21
3.1 Historie sériových vražd.....	21
3.2 Mnohonásobné vraždy (multicida).....	23
3.3 Sériové vraždy v českém trestním právu.....	25
3.4 Struktura vraždy	27
4 Kriminalistická charakteristika sériových vražd.....	30
4.1 Způsob páchaní sériových vražd	30
4.2 Fáze sériových vražd	31
4.3 Pachatel sériových vražd	33
4.3.1 Typologie pachatele	34
4.3.2 Typologie dle motivu	35
4.4 Oběti sériových vražd.....	36
5 Vyšetřování sériových vražd.....	39
5.1 Typické stopy	39
5.2 Kategorizace stop u vražd	40
5.2.1 Paměťové stopy a jejich dělení	40
5.2.2 Materiální stopy a jejich dělení	41
5.3 Problémy při vyšetřování sériových vražd	42

6	Praktická část	45
6.1	Kazuistika 1	45
6.2	Kazuistika 2	47
6.3	Kazuistika 3	49
6.4	Analýza vybraných kazuistik	50
	Závěr	53
	Seznam použité literatury	55

ÚVOD

Sériové vraždy představují jedno z nejzávažnějších a nejzáhadnějších typů trestné činnosti. Sériové vraždy se sice v rámci České republiky nevyskytují v takové míře jako v jiných zemích, avšak je i tak je nutné tuto problematiku rozšířit do povědomí široké veřejnosti. Trestné činy tohoto typu mají nejen destruktivní dopad na oběti a jejich rodiny, ale také vyvolávají značné výzvy v oblasti kriminalistiky, vyšetřování a rovněž v rámci prevence. Každý sériový vrah představuje specifickou typologii osobnosti a k tomuto činu jej vedou různé motivy. Rovněž také výběr oběti většinou není náhodný, ale jedná se o promyšlený vzorec chování pachatele. V posledních letech je tak zkoumána nejen osobnost pachatele, ale také jsou rozšiřovány způsoby kriminalistické činnosti a s tím spojené vyšetřování sériových vražd.

Hlavním cílem bakalářské práce bude objasnit a zhodnotit základní kriminalistické aspekty explicitně v specifikované pro tuto sériovou trestnou činnost. Vedlejším cílem bude analýza vybraných sériových vražd na území Československa a Spojených států amerických za období 70 let. Záměrem předloženého textu je především prozkoumat klíčové pojmy, jež souvisejí se sériovými vraždami, jako jsou trestný čin, kriminalita a specifika trestného činu vraždy, a to v kontextu českého trestního práva.

Bakalářská práce bude obsahovat nejen zpracování teoretických východisek, ale také praktickou část. Teoretická část práce bude obsahovat několik hlavních kapitol. Úvodní kapitola se zaměří na vymezení klíčových pojmů souvisejících s danou problematikou, včetně definice trestného činu, kriminality a specificky trestného činu vraždy. Následující část bude věnována charakteristice sériových vražd se zaměřením na jejich základní pojetí a specifika. Další kapitola se bude zabývat způsoby páčání těchto trestných činů, jednotlivými fázemi jejich vývoje a podrobnou analýzou chování pachatele. V neposlední řadě bude představena problematika vyšetřování sériových vražd s ohledem na typické stopy a jejich dělení a problémům, kterým musí vyšetřovatelé čelit během objasňování sériových vražd.

V praktické části budou také popsány a rozebrány konkrétní případy sériových vražd nejen na území České republiky. Cílem praktické části bude zpracovat přílehlavé kazuistiky vybraných sériových vražd na území Československa a Spojených států amerických za období 70 let.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je objasnit a zhodnotit základní kriminalistické aspekty explicitně vypsycifikované pro tuto sériovou trestnou činnost. Vedlejším cílem je analýza vybraných sériových vražd na území Československa a Spojených států amerických za období 70 let. Předložený text bude předkládat základní pojmy související s kriminalistickými aspekty sériových vražd.

Tato práce je rozdělena do šesti kapitol a obsahuje teoretickou i praktickou část. Teoretická část se skládá z pěti kapitol. První kapitola se zaměřuje na základní pojmy související s danou problematikou, jako je trestný čin či vražda, a zahrnuje také klasifikaci vražd. Druhá kapitola se věnuje sériovým vraždám z historického hlediska, jejich postavení v českém justičním systému a jejich struktuře, která je klíčová pro vyšetřování. Třetí kapitola popisuje kriminalistické charakteristiky sériových vražd. Závěrečná kapitola teoretické části se soustředí na metody vyšetřování sériových vražd a na problémy, které se při něm vyskytují.

Poslední kapitola doplňuje teoretická východiska o praktický přínos v rámci vybrané problematiky sériových vražd. Cílem praktické části je zpracovat příleňavé kazuistiky vybraných sériových vražd na území Československa a Spojených států amerických za období 70 let. Příleňavá kazuistika představuje detailní popis a analýza konkrétního případu, který je pečlivě vybrán pro svou výstižnost a reprezentativnost v rámci určitého výzkumného tématu. Tento typ kazuistiky slouží k hlubšímu porozumění určitému jevu, problému nebo situaci, přičemž poskytuje bohatý kontext a konkrétní informace o jednotlivci nebo skupině. Pro zpracování kazuistik jsou vybrány konkrétní případy sériových vražd.

2 VYMEZENÍ POJMŮ

2.1 Kriminalita

Kriminalita je charakterizována jako soubor společensky nežádoucích jevů, které se výrazně odchyľují od obecně uznávaných norem a hodnot ve společnosti. Tyto jevy jsou charakteristické svou masovostí, dlouhodobým výskytem a rozšířením v obdobných sociálních podmínkách. Mezi takové jevy mohou patřit například sebevražednost, nadměrné užívání alkoholu, zneužívání jiných návykových látek, sexuální promiskuita nebo vysoká míra rozvodovosti.¹

Kriminalita představuje souhrn trestných činů spáchaných jednotlivci nebo skupinami v určitém časovém období a společnosti. Jedná se o jednání, která jsou zákonem označena jako protiprávní a podléhají trestněprávním sankcím. Zahrnuje širokou škálu činů, od méně závažných přestupků, jako jsou drobné krádeže, až po těžké trestné činy, včetně vražd či organizovaného zločinu.

Kriminalita představuje nejen právní, ale také sociální fenomén, jelikož její ovlivňuje celá řada faktorů. Jedná se o ekonomické podmínky, sociální nerovnosti, vzdělání osob, kulturní normy a hodnoty společnosti, rodinné zázemí a osobní psychologické charakteristiky jedince. Míra kriminality se velmi často sleduje prostřednictvím statistik, které reflektují skutečný počet spáchaných trestných činů a rovněž úroveň jejich odhalování a zaznamenávání. Analýza kriminality je klíčová pro tvorbu efektivních preventivních a represivních opatření, která mají za cíl minimalizovat její výskyt a chránit bezpečnost společnosti.²

S pojmem kriminalita velmi úzce souvisí také pojem kriminologie. Kriminologie se zaměřuje především na různé aspekty kriminality, včetně její kontroly, pachatelů a obětí. Pojem kriminalita lze vymezit ze dvou hlavních perspektiv – právní a sociologické. Z právního hlediska je zločinem pouze takové jednání, které je výslovně označeno jako trestný čin v trestním zákoníku. Sociologický přístup však zahrnuje širší spektrum společensky problematických jevů, které sice nejsou nutně trestné, ale mohou

¹GRÍVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: WoltersKluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-554-5, s. 23-25.

²SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Vysokoškolské učebnice. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-389-6, s. 112-113.

s kriminalitou souviset nebo k ní přispívat, například drogová závislost, alkoholismus či prostituce. Tento přístup je méně striktní než právní pohled, avšak jeho širší perspektiva je cenná pro kritické zhodnocení existujících právních norem. Ideálním přístupem je kombinace obou pohledů, kdy právní rámec tvoří základ, zatímco sociologické zkoumání rozšiřuje analýzu o kontextuální a společenské aspekty práva.³

V neposlední řadě je nutné zmínit také pojem násilná kriminalita. Násilná kriminalita patří mezi nejzávažnější formy trestné činnosti, protože přímo ohrožuje základní hodnoty, jako jsou lidský život a zdraví. V kriminologii je pojem „násilí“ často spojován s termínem „agrese“, což někdy vede k užívání výrazu „kriminální agrese“. Přesto neexistuje jednotná definice násilné kriminality. Vnímání násilí se liší, protože může být zaměřeno nejen proti jednotlivcům, ale i proti majetku. Pokud je násilí páčeno na osobách, může mít fyzickou i psychickou podobu, přičemž tyto formy se mohou vyskytovat samostatně nebo současně. Veřejnost obvykle chápe násilnou kriminalitu jako široké spektrum trestných činů, při nichž je použito násilí. Mezi příklady násilné kriminality se řadí všechny činy definovány jako trestné činy proti zdraví a životu například vražda, ublížení na zdraví, těžké ublížení na zdraví, loupež, znásilnění či domácí násilí. Tyto činy představují závažné porušení zákonů a mají dopady nejen na oběti, ale také na jejich okolí a společnost jako celek.⁴

2.2 Trestný čin

Trestný čin je v právní teorii definován jako protiprávní jednání, které trestní zákoník č. 40/2009 Sb. výslovně označuje za trestný čin a které splňuje znaky skutkové podstaty vymezené v tomto zákoníku. Jde o klíčový pojem trestního práva, jehož účelem je ochrana základních společenských hodnot, jako jsou život, zdraví, majetek, svoboda či bezpečnost státu. Mezi hlavní charakteristiky trestného činu patří protiprávnost, skutková podstata a společenská škodlivost. Protiprávnost znamená, že jednání je v rozporu s právním řádem. Skutková podstata představuje soubor znaků, které musí být naplněny, aby bylo jednání považováno za trestný čin – zahrnuje například úmysl, způsob provedení či vzniklý následek. Společenská škodlivost vyjadřuje míru závažnosti jednání, která odůvodňuje zásah trestního práva. V českém

³SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Vysokoškolské učebnice. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-389-6, s. 113.

⁴NOVOTNÝ, Oto a ZAPLETAL, Josef. *Kriminologie*. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-377-5, s. 283.

právním systému se uplatňuje princip subsidiarity trestní represe, podle něhož je trestní právo prostředkem poslední instance a používá se pouze v případech nejzávažnějších protiprávních jednání.⁵

„Trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.“⁶

Trestný čin může být spáchán jak úmyslně, tak z nedbalosti, přičemž v obou případech s sebou nese trestní odpovědnost a právní důsledky. Je však důležité rozlišovat mezi trestnými činy a jinými protiprávními jednáními, jako jsou přestupky, které do této kategorie nespádají. Trestné činy se dělí na přečiny, zločiny a zvláště závažné zločiny. Přečiny jsou podle trestního zákoníku méně závažná trestná jednání, za která lze uložit maximálně pětiletý trest odnětí svobody, například krádež nebo podvod. Zločiny jsou závažnější trestné činy, za které lze uložit trest odnětí svobody přesahující 5 let (např. vražda, znásilnění, teroristický útok). Zvláště závažné zločiny jsou nejtěžší trestné činy s vysokou mírou společenské škodlivosti, za které lze uložit trest odnětí svobody, jehož horní hranice trestní sazby je doživotí.⁷

Formy trestného činu zahrnují dokonání, pokus a přípravu. Dokonání nastává, když je čin zcela spáchán a vede k určitému následku, například způsobení škody či újmy. Pokusem se rozumí situace, kdy pachatel jedná s úmyslem spáchat trestný čin, avšak jeho dokonání z nějakého důvodu nenastane, například při neúspěšné loupeži. Příprava zahrnuje předběžné kroky vedoucí ke spáchání zvláště závažného zločinu, pokud to zákon výslovně stanovuje, například při plánování teroristického útoku.⁸

Trestní právo a s tím spojený postih trestných činů má za cíle zejména ochranu společnosti a právního řádu, prevenci další trestné činnosti, resocializaci pachatele a poskytnutí spravedlnosti obětem a zajištění právní jistoty. Trestný čin představuje právně definované a společensky nepřijatelné jednání, jehož postih slouží k ochraně veřejného pořádku a základních hodnot společnosti. Trestní právo se uplatňuje jako poslední možnost (princip *ultima ratio*), tedy pouze v případech, kdy jiné právní

⁵ § 13, Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ § 12 odst. 2, Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Student. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-044-4, s. 215-217.

⁸ § 12 odst. 2, Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

prostředky, například občanskoprávní nebo správní řešení, nejsou dostatečně účinné. Tento princip zdůrazňuje subsidiární povahu trestního práva a jeho použití jako krajního opatření. Trestní odpovědnost je podmíněna dosažením určitého věku a dostatečnou duševní a morální vyspělostí. Mladistvým se rozumí osoba ve věku 15 až 18 let, která při spáchání činu odpovídajícího trestnému činu nese odpovědnost za tzv. provinění. Děti mladší 15 let nejsou trestně odpovědné, avšak v závažných případech jim může být soudem uloženo ochranné opatření. Pokud mladistvý spáchá protiprávní čin, nelze jej považovat za trestně odpovědného, pokud se prokáže, že jeho rozumová či morální nevyspělost mu neumožnila plně pochopit povahu svého jednání.⁹

2.3 Trestný čin vraždy

Vražda patří mezi nejzávažnější trestné činy, jelikož se jedná o útok na život a zdraví člověka. Trestní právo ji definuje jako úmyslné usmrcení jiné osoby. Mezi základní znaky tohoto činu patří úmysl pachatele, protiprávnost jednání a vzniklý následek v podobě smrti oběti. Úmysl znamená jednání pachatele vedoucí k usmrcení jiné osoby. Úmysl může být přímý (kdy pachatel cíleně usiluje o smrt oběti) nebo nepřímý (kdy si je pachatel vědom, že jeho jednání může vést ke smrti, a smíří se s tím). Protiprávnost představuje jednání jedince v rozporu s právem a není ospravedlnitelné žádnou okolností vylučující protiprávnost (např. nutná obrana).¹⁰

Na základě znění trestního zákoníku jsou rozlišovány různé formy vraždy, přičemž některé okolnosti zvyšují její závažnost. Trestní zákoník v odst. § 140 vraždu definuje následovně:

1. *Kdo jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na deset až osmnáct let.*
2. *Kdo jiného úmyslně usmrtí s rozmyslem nebo po předchozím uvážení, bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až dvacet let.*
3. *Odnětím svobody na patnáct až dvacet let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2*
 - a. *na dvou nebo více osobách,*
 - b. *na těhotné ženě,*

⁹JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Student. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-044-4, s. 217.

¹⁰ § 140, Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

- c. na dítěti mladším patnácti let,*
- d. na úřední osobě při výkonu nebo pro výkon její pravomoci,*
- e. na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti,*
- f. na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona,*
- g. na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání,*
- h. opětovně,*
- i. zvláště surovým nebo trýznivým způsobem, nebo*
- j. v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový prospěch nebo ve snaze zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin nebo z jiné zavrženíhodné pohnutky.*

4. Příprava je trestná.¹¹

Tyto okolnosti mohou vést k uložení přísnějšího trestu, včetně výjimečného trestu, který se vztahuje pouze na nejzávažnější trestné činy. Podle § 54 trestního zákoníku jde o jeden z nejpřísnějších trestů v českém právním systému, přičemž může mít podobu odnětí svobody na více než 20 let nebo doživotního trestu. Výjimečný trest je ukládán pouze v případech, kdy je to nezbytné k ochraně společnosti a čin dosahuje mimořádné závažnosti. Podle zákona lze tento trest uložit za vraždu (§ 140), pokud je spáchána s rozmyslem, zvláště trýznivým způsobem, na těhotné ženě, dítěti mladším 15 let, úřední osobě při výkonu její pravomoci nebo z jiných závažných důvodů. Dále je výjimečný trest uložen za genocidu (§ 400), teroristický útok (§ 311), zneužití zbraní hromadného ničení (§ 280 a § 281), úkladnou vraždu (§ 140odst. 2), vlastizradu (§ 309), útok proti lidskosti (§ 401), použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje (§ 411), válečné krutosti (§ 412), perzekuce obyvatelstva (§ 413) nebo zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků (§ 415).

¹¹ § 140, Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Pro správné vymezení pojmu trestného činu vraždy je nezbytné také vyjasnit pojem skutkové podstaty tohoto trestného činu. Tato skutková podstata zahrnuje formální charakteristiky, které musí trestný čin splňovat. Skutková podstata se skládá z několika znaků, které se dělí na obligatorní a fakultativní. Mezi obligatorní znaky patří objekt, objektivní stránka, subjekt (pachatel) a subjektivní stránka. Pokus o trestný čin tyto znaky nesplňuje a nelze jej tedy považovat za skutkovou podstatu trestného činu. Objekt je v tomto případě lidský život. Objektivní stránka se týká způsobu provedení trestného činu a jeho následků. Mezi povinné znaky patří jednání, následek a příčinná souvislost mezi jednáním a následkem. Fakultativní znaky zahrnují například předmět útoku, čas a místo útoku a podobně. Subjektem je osoba, která vraždu spáchala, přičemž na její vlastnosti, postavení nebo kvalifikaci nejsou kladeny specifické požadavky. Subjektivní stránka trestného činu se zaměřuje na vnitřní stav pachatele a jeho vztah k oběti, včetně zjištění, zda šlo o záměrné jednání.¹²

Je důležité rozlišovat mezi vraždou a trestným činem zabití (§ 141 trestního zákoníku). Zabití nastává tehdy, když pachatel způsobí smrt jiné osoby, avšak bez úmyslu vraždit. Tento čin může být důsledkem silného rozrušení nebo jednání pod vlivem extrémních okolností. Naopak prostá vražda se vyznačuje úmyslným usmrcením osoby, avšak bez předchozího plánování či rozvažování. Pachatel tedy jedná s přímým nebo nepřímým úmyslem způsobit smrt, avšak bez dlouhodobého promyšleného záměru. Pachatel nejedná pod vlivem emocí, jako je strach, zmatek, panika či jiná forma újmy. Vražda spáchaná po předchozím zvážení nebo s rozmyslem je považována za kvalifikovanou, jelikož se jedná o úmysl zabít. Každopádně je nutné zmínit, že vražda má za všech okolností závažné důsledky nejen pro oběť a její blízké, ale také pro společnost jako celek. Její prevence a postih patří mezi základní funkce trestního práva, které chrání základní hodnotu – lidský život.¹³

Níže jsou zpracovány statistiky ohledně počtu vražd na území České republiky za od roku 2015 do roku 2024. Z tabulky 1 je zřejmé, že počet vražd se za posledních let v České republice výrazně neměnil a nedošlo k výraznému navýšení počtu vražd, ani k výraznému poklesu. Je nutno podotknout, že v uvedených počtech jsou zahrnuty také pokusy o vraždu na území České republiky. V loňském roce bylo z celkového počtu 151 vražd dokonáno 69 vražd, 75 bylo evidováno ve stádiu pokusu a 7 ve stádiu přípravy.

¹²JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Student. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-044-4, s. 151-199.

¹³ § 140, Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka 1- Počet vražd v České republice za posledních 10 let

Rok	Počet vražd
2015	155
2016	143
2017	146
2018	116
2019	143
2020	150
2021	150
2022	150
2023	159
2024	151

Zdroj: Policie České republiky, zpracování vlastní

V tabulce 2 jsou zaznamenány vraždy, které jsou rozděleny na dokonané vraždy, pokusy o vraždu a přípravy vraždy. Je důležité si uvědomit, že počet případů se nemusí shodovat s počtem obětí, protože v rámci jednoho činu může být napadeno více osob. Většina vražd má osobní motivy. Například v roce 2023 nebyly evidovány žádné vraždy na objednávku ani vraždy spáchané matkou na jejím novorozeném dítěti.

Tabulka 2- Počet skutečně evidovaných vražd v České republice za posledních 10 let

Rok	Dokonané vraždy	Pokusy o vraždu	Přípravy vraždy
2015	80	70	55
2016	75	65	3
2017	78	63	5
2018	60	50	6
2019	70	65	8
2020	72	70	5
2021	75	70	5
2022	68	86	5
2023	68	86	5
2024	68	86	5

Zdroj: Zdroj: Policie České republiky, zpracování vlastní

2.4 Klasifikace vražd

Vraždy lze klasifikovat na základě různých kritérií, níže je popsána psychotická a nepsychotická vražda a dále kriminologické dělení vražd.

2.4.1 Psychotická a nepsychotická vražda

Vraždu lze rozdělit do dvou hlavních kategorií na základě psychického stavu pachatele v době činu, a to psychotickou vraždu a nepsychotickou vraždu. Tyto kategorie se liší nejen motivací a průběhem činu, ale i tím, jak je pachatel vnímán z hlediska trestní odpovědnosti. Psychotická vražda je spáchána osobou, která trpí psychotickou poruchou. Tato osoba měla v době činu sníženou schopnost vnímat realitu či její vnímání reality bylo vážně narušeno. Typicky se jedná o osoby s diagnózami jako schizofrenie, těžké bipolární poruchy, schizoafektivní porucha nebo paranoidní psychóza. Motivace vraždy je často nesrozumitelná nebo iracionální (např. oběť je vnímána jako „démon“ nebo „nepřítel“) a může být impulzivním činem bez promyšleného plánu. Pachatel si nemusí být plně vědom důsledků svého jednání a po jeho vykonání neprojevuje vinu nebo lítost, jelikož věří v to, že jednal správně. Často je pachatel zproštěn trestní odpovědnosti a místo vězení je umístěn do psychiatrické léčebny.¹⁴

Nepsychotická vražda je spáchána osobou, která v době činu nebyla psychotická a plně chápala realitu. Motivace bývá racionální, ať už jde o zisk, pomstu, žárlivost, vztek nebo chladnokrevný kalkul. Jedná se o předem promyšlený (např. plánovaná vražda kvůli dědictví) nebo impulzivní (např. vražda v afektu při hádce) čin. Pachatel chápe důsledky svého jednání a často se snaží skrýt stopy. Pachatel po činu může cítit vinu nebo naopak jednat chladnokrevně. Nepsychotická vražda může být motivována osobními vztahy, finančním ziskem, sadismem nebo jinými faktory. Pachatel je trestně odpovědný a obvykle odsouzen k výkonu trestu odnětí svobody.¹⁵

¹⁴VÁLKOVÁ, Helena; KUČTA, Josef a HULMÁKOVÁ, Jana. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-732-3, s. 389-390.

¹⁵VÁLKOVÁ, Helena; KUČTA, Josef a HULMÁKOVÁ, Jana. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-732-3, s. 389-390.

2.4.2 Kriminologické dělení vražd

Vraždy lze rovněž dělit na základě kriminologického pohledu na hédonistické, sexuální vraždy (nejčastější mezi sériovými vrahy) a vizionářské vraždy. Hédonistická vražda je spojena s potěšením a uspokojením, které pachatel získává během zabíjení. Motivací k vraždě může být vzrušení, adrenalin, moc nad obětí nebo samotný akt vraždy. Pachatelé často pociťují euforii nebo vzrušení během činu a mohou pokračovat v zabíjení, aby tento pocit zopakovali. Mezi hédonistické vrahy se řadí Ted Bundy, což je jeden z nejznámějších sériových vrahů, který vraždil mladé ženy v 70. letech. Užívání si moci a ovládání obětí mu přinášelo potěšení. Často se vydával za zraněného, aby si získal důvěru žen, a poté je unesl, znásilnil a zavraždil. Dále se zde řadí Jeffrey Dahmer, což byl vrah a kanibal, jenž své oběti nejen zabíjel, ale i konzumoval části jejich těl. Vraždy mu přinášely vzrušení a pocit nadvlády nad oběťmi.¹⁶

Sexuálně motivované vraždy jsou charakterizovány prvky sexuálního uspokojení, které může být přímé (např. znásilnění oběti před nebo po smrti) nebo nepřímé (např. vzrušení z dominance a kontroly). Tento typ vraždy je nejčastější u sériových vrahů, kteří vnímají násilí jako součást svého sexuálního prožitku. Pachatelé často vykazují parafilní sklony, jako je sadismus, nekrofilie nebo fetišismus. Mezi nejznámější sexuální sériové vrahy patří Richard Ramirez („Noční Stalker“), který znásilňoval a vraždil ženy v 80. letech v Kalifornii. Jeho vraždy měly jasný sexuální podtext, přičemž mučení a znásilnění bylo součástí jeho vzorce. Dále lze zmínit také Andreje Čikatilo, což byl Sovětský vrah, který znásilňoval a vraždil děti i ženy. Užíval si sadistické násilí a mnoho jeho vražd bylo sexuálně motivovaných.¹⁷

Pro vizionářskou vraždu je typické, že vrazi jednají na základě psychotických bludů nebo halucinací. Vrazi mnohdy věří, že jim nějaká vyšší moc, démonické hlasy nebo neexistující osoby přikazují zabíjet. Tento typ vraždy je často spojen s těžkými duševními poruchami, zejména schizofrenií pachatelé bývají někdy po dopadení shledáni nepřičetnými. Mezi vizionářské vrahy se řadí David Berkowitz („Syn Sama“), který tvrdil, že ho k vraždám nabádal démonický pes jeho souseda. V letech 1976–1977 zabil šest lidí a zranil dalších sedm. Za zmínku stojí také Herbert Mullin, jenž byl

¹⁶BOURGOIN, Stéphane. *Bestiální vrazi: Autentické výpovědi o sériových vražích*. Praha: Nava, 1994. ISBN 80-85254-35-2, s. 14-15.

¹⁷BOURGOIN, Stéphane. *Bestiální vrazi: Autentické výpovědi o sériových vražích*. Praha: Nava, 1994. ISBN 80-85254-35-2, s. 15-16.

přesvědčen, že vraždění lidí zabrání ničivému zemětřesení v Kalifornii. Zabil 13 lidí a tvrdil, že jedná na základě hlasů v hlavě.¹⁸

¹⁸BOURGOIN, Stéphane. *Bestiální vrazi: Autentické výpovědi o sériových vrazích*. Praha: Nava, 1994. ISBN 80-85254-35-2, s. 16.

3 SÉRIOVÉ VRAŽDY

3.1 Historie sériových vražd

Sériové vraždy nejsou výlučně moderním fenoménem, protože se vyskytovaly již v minulosti. Rozdíl spočívá v tom, že dnes existují pokročilé metody jejich identifikace, což dříve nebylo možné. Pojem sériová vražda a veřejná diskuse o tomto jevu se začaly objevovat koncem 19. století, kdy se případy sériových vrahů dostávaly na titulní stránky tehdejších novin. Jack Rozparovač je v mnoha publikacích označován za prvního sériového vraha, avšak historické záznamy ukazují, že podobní pachatelé existovali již stovky let před ním.¹⁹

Za prvního historicky doloženého sériového vraha je často označován princ LiuPengli, synovec čínského císaře, který vládl ve 2. století př. n. l. Jeho činy jsou zaznamenány v rozsáhlém historickém díle Š'-ťi (Zápisky historika) čínského historika S'-maČchiena. V té době nebylo neobvyklé, že čínští panovníci nechávali popravovat své poddané z různých důvodů. To, co však odlišovalo LiuPengliho, bylo jeho záměrné vraždění vybraných poddaných, často ve společnosti své družiny, a následné přivlastňování si jejich majetku. Pro prince byly vraždy formou zábavy, přičemž oběti neměly možnost se bránit. Během své téměř 29leté vlády zabil podle historických záznamů přibližně 100 lidí. Po odhalení těchto činů byl zbaven šlechtického titulu a poslán do vyhnanství.²⁰

Jedním z dalších známých sériových vrahů byl Gilles de Rais (1405–1440), francouzský rytíř a bývalý společník Johanky z Arku. De Rais byl fascinován okultismem a v rámci různých rituálů mučil a zabíjel malé chlapce. Tyto děti byly unášeny z vesnic s pomocí jeho služebnictva. Po více než deseti letech vraždění byl zatčen za únos kněze a následně odsouzen k oběšení za sodomii a brutální vraždy

¹⁹ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. Psyché. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2207-8, s. 159.

²⁰HANSLEY, Keith. *LiuPengli-TheSerialKiller King OfThe Han Dynasty*. In: thehistorianshut.com [online]. [cit. 2025-01-07]. Dostupné z: <https://thehistorianshut.com/2019/04/13/liu-pengli-the-serial-killer-king-of-the-han-dynasty/>

desítek dětí. Jeho činy otřásly francouzskou společností a pravděpodobně inspirovaly vznik postavy Modrovouse (La Barbebleue) ve francouzském folklóru.²¹

S ohledem na to, že je pojem sériové vraždy spojován zejména s historií USA, je nutné uvést H.H. Holmese. Jedná se o jednoho z prvních sériových vrahů USA. Proslul zejména svým domem nazývaným Hotel smrti. Tento dům byl vybaven tajnými chodbami a zvukotěsnými mučírny. I když je Holmesovi připisováno až 22 obětí, byl často přehlížen, protože v té době vraždil také Jack Rozparovač. Ten měl na svědomí „pouze“ 5 obětí, což je ve srovnání s Holmesem výrazně menší počet, přesto je považován za archetyp sériového vraha. Jack Rozparovač však nikdy nebyl dopaden, protože tehdejší kriminalisté neměli k dispozici moderní forenzní vědy. V té době byla hojně využívána optografie, což bylo fotografování sítnice oka oběti, protože se věřilo, že oko dokáže zachytit poslední obraz, který oběť viděla před smrtí. Tato metoda však byla v posledních letech zpochybněna a prokázalo se, že se nejednalo o skutečně vědecký přístup v kriminalistice.²²

K rozvoji forenzních technik došlo na přelomu 19. a 20. století. První významnou metodou byla daktyloskopie, která byla poprvé využita jako důkazní prostředek v trestním řízení při vyšetřování loupeže v roce 1902. O tři roky později byla daktyloskopie použita i při vyšetřování vraždy v roce 1905. Tento vědecký pokrok vedl k efektivnějšímu odhalování pachatelů sériových vražd během 20. století.²³

Od 40. do 60. let 20. století došlo v USA k rozpuku sériových vražd, což byl následek konce války. V druhé polovině 40. let vyrůstalo mnoho chlapců, jejichž otcové se vraceli z války s určitou formou posttraumatické stresové poruchy. Právě tato porucha ovlivňovalo chování mužů a také jejich přístup k vlastním potomkům. V dalších letech vypukla válka v Koreji a ve Vietnamu, což vedlo k odsunu velké části populace chlapců v USA. Po jejich návratu se začal zvyšovat počet lidí, kteří museli čelit nejen traumatům z dětství, ale i těm, která byla způsobena účastí na válkách.

²¹Encyclopaedia Britannica. *Gilles de Rais: History's First Serial Killer?* [online]. [cit. 2025-01-07]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/story/gilles-de-rais-historys-first-serial-killer>

²²ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. Psyché. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2207-8, s. 160.

²³RATH, Martin. *Belichtete Augen - absurde Kriminalistik*. In: lto.de [online]. [cit. 2025-01-07]. Dostupné z: <https://www.lto.de/recht/hintergruende/h/abwege-derrechtsgeschichte-belichtete-augen-absurdekriminalistik/>

Z tohoto důvodu podle mnoha odborníků vzrostl počet sériových vrahů, a tzv. éra sériových vrahů trvala až do přelomu tisíciletí.²⁴

V tomto období došlo k rozšíření glorifikace sériových vrahů, což nebylo běžné, s výjimkou Jacka Rozparovače. Sérioví vrazi, jako Zodiac, Jeffrey Dahmer, David Berkowitz nebo Edmund Kemper, se stali známými a pro mnohé i určitými „idoly“. Jejich tváře se objevovaly v médiích a začalo se obchodovat s předměty, které jim patřily. Na přelomu tisíciletí však počet sériových vražd začal klesat, což bylo částečně důsledkem technologického pokroku, především v oblasti bezpečnostních kamer a mobilních telefonů. Tyto technologie umožnily lepší sledování pachatelů a obětí a využívání vzdáleného monitorování. Pokrok nastal také v oblasti forenzní vědy, kde byly vyvinuty nové metody a vytvořena ucelená terminologie.²⁵

3.2 Mnohonásobné vraždy (multicida)

Multicida je odborný termín používaný v kriminalistice a trestním právu, který označuje situaci, kdy pachatel zavraždí více osob během jednoho trestného činu nebo v rámci souvisejícího řetězce činů. Jde o zvlášť závažnou formu vraždy, která se často vyznačuje vysokou mírou brutality nebo organizovanosti. Přesné vymezení tohoto pojmu je častým předmětem diskusí v odborné veřejnosti, což vedlo k tomu, že dlouho nebylo teoreticky přesně definováno, co zahrnuje pojem mnohonásobné vraždy. V roce 2005 uspořádala Behaviorální analytická jednotka (BAU-2) Národního střediska pro analýzu násilného zločinu (NCAVC) multidisciplinární sympozium, jehož cílem bylo definovat pojem mnohonásobných vražd z perspektivy různých vědních oborů a expertů, aby co nejpřesněji popsali sériové vraždy. Během sympozia byly vypracovány obecné definice pro všechny typy mnohonásobných vražd a zkoumány motivy pachatelů sériových vražd. Součástí diskuse bylo i vyvracení mýtů spojených s těmito pachateli.²⁶

²⁴MURPHY, Jessica. *Whywerethere so many serialkillers in the 1980s?* In: bbc.com [online]. [cit. 2025-01-07]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-45324622>

²⁵VRONSKY, Peter. *SonsofCain: a historyofserialkillersfrom stone age to thepresent*. 1. vyd. New York: Berkley, 2018. ISBN 978-0-69-817614-0, s. 317-320.

²⁶DRBOHLAV, Andrej. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Psyché. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4371-4., s. 14.

Pojem multicida zahrnuje tři typy mnohonásobného vraždění: **masové vraždy**, **vražedné vlny** a **sériové vraždy**.²⁷ Podle definice FBI je **masová vražda** považována za událost, při které dojde k čtyřem a více vraždám, jež se odehrají v rámci jedné události, bez časového odstupu mezi jednotlivými činy. Masová vražda se tedy koná na jednom místě, kdy pachatel provádí více vražd během jednoho útoku. Masoví vrazi často útočí na členy své rodiny nebo na osoby, které nejsou nijak spojené s jejich osobními problémy. K provedení činu obvykle využívají nůž nebo střelnou zbraň.²⁸

Vražedná vlna je definována jako dvě nebo více vražd spáchaných jedním nebo stejnými pachateli bez tzv. periody vychladnutí (coolingoff period). Tento typ vraždy je klíčový pro rozlišení mezi sériovým vrahem a pachatelem, který páchá vraždy v rámci vražedné série. Fáze vychladnutí označuje období, kdy se pachatel mezi jednotlivými vraždami vrací ke svému běžnému životu. U většiny lidí by to znamenalo opětovné začlenění do společnosti, vykonávání zaměstnání a udržování rodinných nebo jiných mezilidských vztahů. U sériových vrahů však tento návrat často spočívá pouze ve vykonávání jejich každodenních činností, při kterých je stále přítomna jejich posedlost vraždami, včetně plánování dalších zločinů. Délka fáze vychladnutí není jednotně definována. Podle odborné literatury se délka této fáze liší případ od případu. Geberth uvádí, že může trvat od dvou dnů až po několik týdnů či měsíců, zatímco Bartol se spíše přiklání k delším obdobím, která mohou trvat i několik let. Konkrétní délka vždy závisí na osobnosti pachatele. Příkladem vraha v rámci vražedné vlny je Andrew Cunanan, který v období od 27. dubna do 15. července 1997 spáchal pět vražd, včetně vraždy známého módního návrháře Gianniho Versaceho.

Sériové vraždy jsou relativně vzácným fenoménem, ale když k nim dojde, vyvolávají značnou pozornost nejen odborníků, ale i široké veřejnosti. Z výstupů uvedeného sympozia vyplynulo, že každá definice sériových vražd musí zahrnovat několik základních kritérií. Patří sem přítomnost jednoho nebo více pachatelů, kteří musí zavraždit dvě nebo více obětí. Jednotlivé vraždy by měly být součástí oddělených incidentů, které se odehrávají v různých časových obdobích. Rozdíl mezi sériovou vraždou a masovou vraždou spočívá v časovém odstupu mezi jednotlivými vraždami. Tento časový interval může být různý – od několika dnů až po několik měsíců nebo let.

²⁷ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-461-9, s. 199.

²⁸ DRBOHLAV, Andrej. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Psyché. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4371-4., s. 14.

Pokud je mezi vraždami delší prodleva, například několik let, je možné, že pachatel během té doby plánoval další vraždu nebo byl dokonce ve vězení.²⁹

Na základě výše uvedeného lze říct, že sériová vražda je nezákonné usmrcení dvou nebo více obětí stejným pachatelem v rámci různých událostí. Tato definice však opomíjí klíčový prvek – motiv pachatele. Bez motivu není možné určit spouštěč, který vedl k vykonání vražd. Bez tohoto motivu by rozdíl mezi jednotlivými typy vražd spočíval pouze v počtu obětí a časovém rámci událostí. Čírtková k tomu dodává, že u masových vrahů a pachatelů vražedné vlny může být spouštěčem vnější událost, na kterou pachatel reaguje spácháním vražd, například ve stavu zoufalství nebo pomsty. Sériové vraždy však nejsou pouze projevem momentálního duševního stavu. Obvykle jde o dlouhodobý proces, kdy pachatel chápe a rozumí svým činům, často je i delší dobu plánuje. Po vykonání vražd pocítuje uspokojení svého vnitřního chtíce. Přesvědčení pachatele a jeho hodnotový systém jsou konzistentní a odrážejí se v jeho jednání, tedy ve vykonávání vražd. Pokud by motiv nebyl zohledněn, mohly by být do kategorie sériových vražd zahrnuty i vraždy spáchané zločineckými nebo politickými organizacemi.

3.3 Sériové vraždy v českém trestním právu

V českém právním řádu je pojem sériové vraždy ryze teoretický a jeho definici lze nalézt pouze v odborné literatuře, nikoliv v závazných právních předpisech. Na rozdíl od toho, ve Spojených státech je termín „serialkillings“ zakotven v U. S. Code, což je kodex federálních zákonů. Protože trestní zákoník neobsahuje konkrétní skutkovou podstatu pro sériové či sekvenční vraždy, musí být takové činy kvalifikovány jako vražda podle § 140 trestního zákoníku v rámci vícečetných trestných činů.³⁰

Mnohost trestných činů je situace, kterou lze chápat jako páčání dva a více trestných činů jedním pachatelem. Mnohost v tomto pojetí může být rozdělena do dvou základních kategorií: souběh (konkurence) a recidiva (zpětnost). Souběh nastává, když pachatel spáchá více trestných činů před vyhlášením rozsudku nebo doručením trestního příkazu. U sériových vražd se jedná o situaci, kdy pachatel vykoná více vražd (stejných trestných činů) ještě předtím, než je odsouzen za jakýkoli z těchto činů. Příkladem může

²⁹ZÁHORSKÁ, Jindřiška. *Psychologická intervence při vyšetřování trestných činů: [konzultační činnost policejního psychologa]*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-236-2, s. 109.

³⁰JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Student. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-044-4, s. 348.

být případ, kdy pachatel spáchá několik vražd v průběhu let a je odsouzen až za všechny tyto činy najednou. Recidiva se týká pachatele, který byl již pravomocně odsouzen za trestný čin a poté spáchá další. U sériových vražd to znamená, že pachatel spáchá vraždu nebo více vražd, je za ně odsouzen, a po právní moci rozsudku pokračuje v dalším vraždění. Příkladem je Jack Unterweger, který byl odsouzen za vraždy, následně propuštěn, ale pokračoval ve vraždění.³¹

Na základě trestního zákoníků jsou u skutkové podstaty trestného činu vraždy v § 140 odst. 3 popsány okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby. Podle § 140 odst. 3 písm. a) se jedná o spáchání vraždy na dvou nebo více osobách a dle § 140 odst. 3 písm. h) se jedná o opětovné spáchání vraždy. K odlišení uvedených dvou skutků je nutné pochopit pojem skutek v rámci hmotněprávního slova smyslu. Jako skutek lze chápat soubor všech projevů vůle pachatele, které způsobují následek trestněprávně relevantní, pokud jsou zahrnuty zaviněním. Následek je v tomto kontextu chápán jako charakteristika konkrétního trestného činu, která spojuje jednotlivé akty jednání do jednoho skutku. Tento pojem také umožňuje rozdělit chování pachatele na různé skutky. Pro definování jednoho skutku je nezbytné, aby jednání pachatele bylo přímou příčinou následku, který odpovídá znakům skutkové podstaty příslušného trestného činu. Zároveň musí pachatel při vykonávání činu jednat s formou zavinění, která je požadována pro danou skutkovou podstatu. Spáchání vraždy na dvou a více osobách

(§ 140 odst. 3 písm. a) lze považovat za vraždy provedené jedním skutkem. V tomto případě nejde o sériové vraždy, ale o hromadnou vraždu. Opakované spáchání vraždy (§ 140 odst. 3 písm. h) se vztahuje na situace, kdy pachatel spáchá vraždy v několika oddělených skutcích. Toto ustanovení zahrnuje jak souběh, tak recidivu.³²

Podle § 116 trestního zákoníku je pokračováním v trestném činu takové jednání, kdy jednotlivé útoky, vedené jednotným záměrem, společně naplňují skutkovou podstatu jednoho trestného činu. Tyto útoky jsou propojeny podobným způsobem provedení, časovou blízkostí a shodným předmětem útoku. Dříve se pokračování v trestném činu vraždy posuzovalo jako „opakované spáchání trestného činu“ podle § 140 odst. 3 písm. h), ale dnes se hodnotí podle § 140 odst. 3 písm. a) jako vražda na

³¹JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Student. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-044-4, s. 348.

³²JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Student. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-044-4, s. 352-353.

dvou nebo více osobách. Judikatura přitom stanoví, že opakované spáchání trestného činu se nepovažuje za pokračující trestný čin.

Z uvedeného vyplývá, že sériové vraždy nelze vždy považovat za pokračování v trestném činu podle § 116. Mohou být kvalifikovány jako souběh pokračujících vražd nebo jako vražda na dvou a více osobách, pokud splňují kritéria hromadného činu. Jako příklad lze uvést případ „heparinového vraha“ Petra Zelenky, který byl odsouzen za souběh pokračujících trestných činů vraždy.³³

V roce 2023 bylo v České republice spácháno 159 vražd, což znamená nárůst o 9 případů (6 %) oproti předchozímu roku. Z toho bylo 68 vražd dokonáno, 86 se nacházelo ve stádiu pokusu a 5 v přípravě. Nejčastější motivací byly osobní vztahy, které stály za 86 případy. V roce 2023 nebyla zaznamenána žádná vražda na objednávku ani vražda novorozeného dítěte matkou. Celkový počet obětí vražd byl 81, což je o 7 méně než v roce 2022. Násilná kriminalita v roce 2023 mírně poklesla. Policie evidovala 13 115 případů násilné trestné činnosti, což představuje pokles o 0,5 % oproti předchozímu roku. V roce 2024 bylo v ČR zaznamenáno 151 vražd, což je pokles o 8 případů oproti roku 2023. Z těchto vražd bylo 75 ve stádiu pokusu a 7 v přípravě. Motivem pro 93 vražd byly osobní vztahy. Celková násilná kriminalita vzrostla o 4,5 %, když v roce 2024 bylo evidováno 13 708 případů, což je o 593 více než v roce 2023. Celková kriminalita v ČR v roce 2024 klesla o 8 %, když bylo registrováno 162 307 trestných činů. Objasněnost trestných činů vzrostla na 56 %, což představuje nárůst o 2 procentní body ve srovnání s rokem 2023.³⁴

3.4 Struktura vraždy

Vražda je komplexní trestný čin, jehož průběh lze analyzovat prostřednictvím několika základních složek. Struktura vraždy zahrnuje motivaci pachatele, přípravnou fázi, samotný čin a následné jednání po vraždě. Tato analýza je klíčová pro

³³ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023. ISBN 978-80-7400-893-1, s. 1457-1488.

³⁴POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Kriminalita*. [online]. 2025. [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

kriminologické a forenzní vyšetřování, protože umožňuje pochopit chování pachatelů a odhalit vzorce jejich jednání.³⁵

Motivace pachatele hraje zásadní roli v pochopení vraždy. Podle motivu lze pachatele zařadit do různých kategorií³⁶:

- Afektivní motivace (vražda v afektu, například ze žárlivosti nebo v návalu vzteku).
- Instrumentální motivace (vražda za účelem dosažení určitého cíle, například loupežná vražda, nájemná vražda).
- Psychopatologická motivace (vraždy spáchané osobami s psychickými poruchami, například vizionářské vraždy, sériové vraždy).
- Hédonistická motivace (pachatel vraždí pro vlastní potěšení nebo sexuální uspokojení).

Přípravná fáze se týká zejména úmyslných a plánovaných vražd, nikoliv impulzivních činů. Příprava zahrnuje výběr oběti, plánování místa a způsobu vraždy, pořízení zbraně nebo nástroje vraždy a zajištění alibi nebo způsobu, jak se mu vyhnout. U sériových vrahů je přípravná fáze často sofistikovaná a systematická, zatímco impulzivní pachatelé jednají bez předchozího plánování.³⁷

Samotný čin (modus operandi) se vyvíjí v zavislosti na druh vraždy. Jedná se o násilnou vraždu (použití fyzické síly, například ubodání, uškrncení), střelná vražda, otrava (vraždy pomocí jedů nebo chemikálií, typické pro některé ženské vrahy) a zinscenovaná nehoda (pokus zamaskovat vraždu jako nešťastnou událost). Forenzní věda analyzuje místo činu, způsob provedení a zanechané stopy, které mohou vést k identifikaci pachatele.³⁸

³⁵NOVOTNÝ, Oto a ZAPLETAL, Josef. *Kriminologie*. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-377-5, s. 71-72.

³⁶ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-461-9, s. 214.

³⁷KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-859-4, s. 31-33.

³⁸KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-859-4, s. 31-33.

Jednání po činu obsahuje chování pachatele, které může být klíčové k dopadení vraha. V této fázi vraždy se zkoumá zejména, zda vrah okamžitě utekl z místa činu či nikoliv. Dále se zjišťuje, zda vrah maskoval stopy a snažil se tak zničit důkazy. Rovněž kriminalisté ověřují, zda si vrah vytvořil alibi a naplánoval si tak výpovědi a chování, které by mělo odvrátit podezření. U sériových vrahů se navíc opakuje jejich chování a mají pravidelné nutkání vraždit.³⁹

Poslední fází je vyšetřování vraždy a dopadení pachatele. Samotná struktura vraždy je důležitá i pro práci vyšetřovatelů. Kriminalisté analyzují motiv, modus operandi a jednání po činu, aby mohli určit profil pachatele a způsob jeho dopadení. Strukturovaná analýza vraždy pomáhá nejen v kriminologii, ale i v prevenci a zlepšování forenzních metod. Každý případ je jedinečný, ale většina vražd spadá do určitého vzorce chování, který lze studovat a využít při vyšetřování.⁴⁰

³⁹KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-859-4, s. 35.

⁴⁰KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-859-4, s. 35.

4 KRIMINALISTICKÁ CHARAKTERISTIKA SÉRIOVÝCH VRAŽD

Kriminalistická charakteristika sériových vražd se vztahuje na specifický popis klíčových vlastností, které ovlivňují tvorbu stop a identifikaci trestného činu z hlediska kriminalistiky. Je nutné si uvědomit, že některé znaky mohou mít omezený význam v kontextu trestního práva nebo kriminologie, ale jsou zásadní pro kriminalistické vymezení daného trestného činu.⁴¹

4.1 Způsob páčání sériových vražd

Jako klíčový prvek kriminalistické charakteristiky je považován způsob, jakým byl trestný čin spáchán. Tento klíčový prvek zásadně ovlivňuje nejen vznik stop, ale také následnou schopnost rozpoznání trestného činu. Samotný způsob spáchání trestného činu je zcela zásadní, jelikož během jeho vykonání vzniká celá řada stop. Jedná se o soubor různých prvků, zanechaných na místě činu, které lze analyzovat v kontextu vzájemných souvislostí. Z těchto stop je možné odhalit různé aspekty průběhu činu, což výrazně napomáhá formulování kriminalistických verzí. Zjištěné skutečnosti hrají klíčovou roli při vytváření těchto verzí. Na začátku vyšetřování však může být složité určit, zda pachatel záměrně využil určité okolnosti, které by mohly být součástí způsobu spáchání, nebo zda šlo o náhodu. V těchto případech se obvykle vycházejí

z pravděpodobnostních úvah a vytvářejí se vyšetřovací hypotézy, které jsou následně ověřovány a vedou k přesnějším závěrům. Až po ověření těchto hypotéz se získávají spolehlivá fakta a poznatky.⁴²

Způsob, jakým jsou vraždy prováděny, zahrnuje různé metody plánování a zakrytí činu, přičemž je formován jak objektivními okolnostmi, tak osobnostními rysy pachatele. Mezi tyto faktory patří například jeho znalosti, dovednosti, zvyklosti a charakterové vlastnosti. Součástí provedení trestného činu jsou také přípravné činnosti, jako je výběr místa, shromažďování informací o oběti, příprava nástrojů nebo

⁴¹ MUSIL, Jan; KONRÁD, Zdeněk a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. Praha: < Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9, s. 32.

⁴² VALENTA, Pavel a JISKRA, Jiří. *Kriminalistika*. Praha: Střední školy veřejnoprávní Trivis, 2023. ISBN 978-80-247-0793-8, s. 51.

plánování úniku. Po činu hrají důležitou roli také aktivity, jako je skrývání odcizených věcí, ničení důkazů či manipulace s tělem oběti.⁴³

Jedním ze zásadních faktorů vražd je způsob usmrcení, jež může být ovlivněn nejen objektivními, ale i subjektivními faktory. Jedná se například o očekávaný odpor oběti při sexuálních vraždách nebo fyzická a psychická kondice pachatele. Podstatným faktorem je rovněž dostupnost zbraně. Typ zbraně a způsob jejího použití hrají zásadní roli při formulování verzí o pachateli a jeho jednání, což se obvykle zjistí při ohledání místa činu a těla oběti.⁴⁴

Dále je nutné zmínit vztah pachatele k oběti a k místu činu, protože tento vztah významně ovlivňuje způsob provedení trestného činu. Jedná se tak o zcela zásadní faktor při kriminalistické práci. Pokud má pachatel blízký kontakt s obětí nebo dobře zná místo činu, má obvykle lepší přehled o okolnostech, což mu poskytuje výhodu při plánování a realizaci činu. Díky tomu není ničím překvapen a může se na svůj čin připravit do detailů. Pokud má pachatel dostatek informací o oběti, jako je její rozvrh, návyky a podobně, a zároveň detailně zná místo činu, je pravděpodobné, že jeho čin bude úspěšný. Proto si často vybírá dobu, která mu subjektivně dává největší šanci na úspěch a umožňuje mu reagovat na nečekané změny, čímž získává další výhodu. Pachatel je tedy schopen efektivně zohlednit všechny okolnosti, které mohou přispět k úspěšnému provedení jeho činu.⁴⁵

4.2 Fáze sériových vražd

Pro sériové vrahy není rozhodujícím kritériem pouze počet obětí ve srovnání s běžnými pachateli vražd. Sérioví vrazi často nenacházejí uspokojení jen v samotném aktu zabíjení, ale v celkovém rituálním procesu, který tento čin doprovází – jak před vraždou, tak po jejím spáchání. Tento proces vytváří u pachatele rostoucí emoční a sexuální napětí, které vrcholí během vraždy a následně pomalu opadá. Díky vzrušení, které vražda vyvolává, a charakteru chování pachatele, se tento cyklus opakuje, protože

⁴³ PORADA, Viktor. *Kriminalistika*. Brno: CERM, 2001. ISBN 80-7204-194-0, s. 675.

⁴⁴ PORADA, Viktor. *Kriminalistika*. Brno: CERM, 2001. ISBN 80-7204-194-0, s. 675.

⁴⁵ ŠIMOVČEK, Ivan. *Kriminalistika*. Bratislava: IuraEdition, 2001. ISBN 80-8904-712-2, s. 22.

pachatel hledá opakovaný vrchol uspokojení, který jiným způsobem nedokáže dosáhnout.⁴⁶

Podle psychologa Joela Norrise se tento cyklus dělí na několik fází, jež jsou následující⁴⁷:

1. Fáze Aura (pachatel během této fáze zažívá změny v chování a halucinace, které ho pohltí, tyto představy o vraždě narůstají a postupně odtrhují pachatele od reality, někteří pachatelé se snaží představy potlačit alkoholem či drogami, což však často zesiluje jejich touhy, tato fáze končí rozhodnutím realizovat své představy).
2. Fáze Hledání (pachatel aktivně vyhledává místa, na kterých by mohl objevit vhodnou oběť, například v okolí škol nebo odlehlých oblastí, po výběru místa a oběti pachatel oběť sleduje, aby pochopil její zvyky a denní rutinu).
3. Fáze Vábení (obvykle pachatel neútočí okamžitě, ale manipuluje oběť, aby ji nalákal na místo, kde nad ní může převzít kontrolu, místo, kde si je sám sebou jistý, moderní pachatelé používají důmyslnější metody, aby získali důvěru obětí).
4. Fáze Ukořistění (pachatel si zajišťuje nad obětí kontrolu, buď náhlým násilím, nebo postupným zastrahováním).
5. Fáze Usmrcení (tento moment představuje emoční vrchol pro pachatele, jedná se o způsob provedení vraždy, jež často odráží jeho „signaturu“ – jedinečné znaky, kterými se jeho činy vyznačují).
6. Fáze Trofeismu (po vraždě mohou pachatelé trpět depresemi, často si uchovávají předměty spojené s vraždou-fotografie, části těla, oblečení oběti, aby si udrželi vzpomínku na prožité vzrušení).
7. Fáze Deprese (po naplnění svého cíle pachatel zažívá prázdnotu a nenaplněné očekávání, což může vést k depresím, sklonům k sebevraždě, nebo dokonce k přiznání, častěji se však cyklus halucinací a představ obnoví a pachatel znovu vstoupí do fáze aura).

⁴⁶DRBOHLAV, Andrej. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Psyché. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4371-4., s. 29.

⁴⁷DRBOHLAV, Andrej. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Psyché. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4371-4., s. 29-30.

Tento cyklus je hnán vnitřními impulzy a je základem pro chování sériových vrahů. U sériových vrahů následně dojde k jistému impulzu, které spustí jeho násilnické chování. Může se jednat o typické chování oběti, které vrah vyhledává nebo o vybrané místo, které je mu pro vykonání vraždy sympatické.⁴⁸

4.3 Pachatel sériových vražd

V rámci kriminalistiky se používá pojem pachatel sériových vražd nejen pro jedince, jež spáchali kvalifikovaný trestný čin, ale také pro jedince, jež kvůli svému věku nebo duševní nepřičetnosti nejsou trestně stíháni v trestním řízení. U pachatelů lze rozpoznat dva typy jedinců, a to psychotické vrahy a nepsychotické vrahy. Psychotický vrah je jedinec, který trpí psychotickou poruchou. Ta narušuje jejich schopnost normálně vnímat realitu a logicky uvažovat. Takové vraždy bývají často výsledkem halucinací, bludů nebo paranoidních myšlenek, které mohou postižené jedince podnítit k násilným činům. Psychotické vraždy jsou zpravidla impulzivní, postrádají jasný účel nebo motiv, případně mají motivaci, která je pro ostatní obtížně pochopitelná. Osoby s psychotickou poruchou mohou zažívat intenzivní stres, strach či paranoidní pocity, což může vyústit v agresivní chování nebo útoky na jiné osoby.⁴⁹

Nepsychotický vrah je osoba, která nejedná v afektu nebo pod vlivem duševní poruchy, ale spáchání vraždy je výsledkem dlouhodobě promyšleného jednání. Tato skupina vrahů je početnější. Psychopati a sociopati bývají během sociálních interakcí zdatní, aktivní a nemají problém navázat přátelství nebo partnerský vztah. Když dojde k jejich zatčení, okolí je většinou velmi překvapeno, protože působí jako zcela normální a obyčejní lidé. Při spáchání vraždy neprojevují žádné výčitky svědomí ani pocity viny, jelikož své činy nepovažují za neetické. Jejich nebezpečí spočívá v schopnosti manipulovat s ostatními a skrývat jakékoli podivné chování nebo iracionální myšlenky. Při zatčení často využívají povrchní šarm a výřečnost, aby předstírali upřímnost a výčitky svědomí, což může zmást odborníky v právním systému.⁵⁰

Většina sériových vrahů však není psychotická, konkrétně paranoidní schizofrenici. Tito jednotlivci spáchají vraždy pod vlivem halucinací nebo přesvědčení,

⁴⁸DRBOHLAV, Andrej. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Psyché. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4371-4., s. 29-30.

⁴⁹STRAUS, Jiří a NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-214-1, s. 91.

⁵⁰BOURGOIN, Stéphane. *Bestiální vrazi: Autentické výpovědi o sériových vražích*. Praha: Nava, 1994. ISBN 80-85254-35-2, s. 200.

že mají od vyšší moci příkaz potrestat svět. Schizofrenici obecně neznamenají tak velké nebezpečí, protože jejich stav je často léčitelný. Na rozdíl od psychotiků většina lidí s psychopatickými rysy prošla v dětství traumatickými zážitky, nebo byla sama obětí zneužívání či jiného násilí.⁵¹

4.3.1 Typologie pachatele

Pachatele lze dělit na základě jejich typologie. Lze se tedy setkat s organizovaným pachatelem a neorganizovaným pachatelem.

Pro organizovaného pachatele je typická vysoká inteligence a promyšlený přístupem k obětem. Pečlivě plánuje své činy, vybírá oběti s co nejnižším rizikem a zanechává jen minimální stopy, pokud neprovádí specifické rituály, jako například kousání obětí. Obvykle má k dispozici nástroje, jako jsou provazy, nože, střelné zbraně nebo rukavice, které usnadňují páčání zločinů. Tento typ pachatele má průměrnou až nadprůměrnou inteligenci, vynikající sociální dovednosti a je sexuálně zdatný. V rodině bývá často v pozici staršího sourozence a pochází ze střední třídy. Jeho vztahy jsou většinou cílené a navazované podle potřeby. Během páčání trestných činů může vykonávat kvalifikovanou práci a žít s partnerkou, i když vztah bývá často nestabilní. Kriminálnímu činu většinou předchází stresující události, jako ztráta zaměstnání, rozpad manželství nebo rodinné či pracovní konflikty, které slouží jako spouštěče a mají zásadní vliv na dynamiku jeho chování. Analyzování okolností na místě činu často umožňuje zjistit, jaké konkrétní události vedly k páčání zločinu.⁵²

Neorganizovaný pachatel má několik podobností s organizovaným, avšak na rozdíl od něj vykazuje nižší úroveň inteligence a často působí na nekvalifikovaných pracovních pozicích. Jeho schopnost navazovat sociální vztahy je průměrná, přičemž má potíže udržet jakýkoli stabilní vztah. Mnozí z těchto pachatelů mají problémy ve školním prostředí a obvykle patří k nižším sociálním vrstvám. V případě neorganizovaného pachatele nelze předpokládat, že by si svou oběť vybíral cíleně a předem identifikoval svou oběť. Před činem nezažívá silný stres a jeho chování vykazuje známky improvizace. Jedná dle aktuálního pocitu a emocionálního

⁵¹BOURGOIN, Stéphane. *Bestiální vrazi: Autentické výpovědi o sériových vrazech*. Praha: Nava, 1994. ISBN 80-85254-35-2, s. 200.

⁵²DOUGLAS, John E. a OLSHAKER, Mark. *Lovec duší*. Klokán. Frýdek-Místek: Alpress, 1997. ISBN 80-7218-009-6, s. 156.

rozpořadí. Jako vražedné nástroje často používá objekty, které najde na místě činu, jako jsou kameny nebo klacky. Tito pachatelé bývají sexuálně nestabilní a často se pokusí oběť znásilnit, zejména pokud je již v bezvědomí nebo mrtvá.⁵³

4.3.2 Typologie dle motivu

Vzhledem k tomu, že motiv pachatele je jedním z klíčových faktorů, který se odráží na chování pachatele a také v jeho konání, je nutné si pachatele rozdělit také s ohledem na konkrétní motivy. Samotné motivy rovněž přispívají k vyšetřování a objasňování vražd. Pachatele dle motivů lze dělit na čtyři typy, a to vizionářský sériový vrah, misionářský vrah, hédonistický vrah a vrah orientovaný na moc a kontrolu oběti.

Vizionářský sériový vrah je psychotický jedinec, který ztratil kontakt s realitou a často trpí halucinacemi a bludy. Obvykle slyší hlasy nebo má vize, které ho údajně vedou k páčání vražd. Tito pachatelé jsou považováni za nepřítetné. Tento typ vraha je mezi sériovými zločinci vzácný, a proto je při vyšetřování důležité ověřit, zda pachatel tento stav pouze nesimuluje s cílem dosáhnout mírnějšího trestu. Vraždy spáchané vizionářským vrahem bývají zpravidla neplánované, přičemž oběti jsou vybírány náhodně. Tato spontánnost se projevuje i v chaotickém uspořádkání na místě činu. Pachatel obvykle použije jakoukoli dostupnou zbraň a většinou se nezabývá zakrýváním stop. Příkladem tohoto typu vraha je Herbert Mullin, který v 70. letech spáchal vraždy 13 lidí. Věřil, že tyto rituální vraždy zabrání blízkému se katastrofálnímu zemětřesení, které podle jeho přesvědčení mělo postihnout Kalifornii.⁵⁴

Misionářský vrah představuje takového pachatele, který je přesvědčený o tom, že dělá dobro pro společnost a chce eliminovat jedince, který je dle něj nevhodný a nežádoucí pro společnost. Například se může jednat o prostitutky, příslušníci určitého etnika, homosexuálové nebo bezdomovci. Nejedná se o psychotického vraha, jelikož své činy má podložené na základě svého pojetí etiky nebo náboženského či jiného přesvědčení. Tyto myšlenky si dokáže velmi racionálně vysvětlit a sám pro sebe ospravedlnit. Tento typ vraha věří, že jeho jednání přispívá k vytváření lepší společnosti

⁵³ZÁHORSKÁ, Jindřiška. *Psychologická intervence při vyšetřování trestných činů: [konzultační činnost policejního psychologa]*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-236-2, s. 46-47.

⁵⁴ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. Psyché. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2207-8, s. 114.

pro současné i budoucí generace. Příkladem tohoto typu je Ted Kaczynski, známý jako Unabomber, který pomocí domácí výroby bomb zabil tři osoby a dalších 23 zranil. Jeho motivací byla opozice vůči technologickému pokroku a snaha chránit životní prostředí.⁵⁵

Hédonistický vrah zahrnuje pachatele, kteří vykonávají vraždy kvůli osobnímu potěšení nebo zábavě. Tato kategorie se dělí na tři podtypy: vrah z chťiče, vrah z nadšení a vrah z touhy po zisku a pohodlí. Vrah z chťiče hledá uspokojení v samotném aktu zabíjení, protože mu přináší potěšení a vzrušení. Na rozdíl od vizionářského sériového vraha, který jedná na základě halucinací nebo vnitřních přesvědčení, tento pachatel je plně vědomý okolní reality a jeho motivací je často sexuální stimulace. Vrah z nadšení vraždí ze zvědavosti a je orientován na silné zážitky a zkušenosti. Jeho hlavním motivem je sexuální chťič. Vrah pro zisk se snaží si užívat života, tudíž ho nezajímá samotný akt usmrcení oběti, spíše sleduje majetkové zájmy.⁵⁶

Posledním typem dle motivu je vrah orientovaný na moc a kontrolu nad obětí. Jeho primárním motivem pro vykonání vraždy je přímá kontrola nad obětí a s tím spojená dominance. Jeho motivace je do jisté míry spojená se sexuálním uspokojením, jelikož mu při tomto činu náleží maximální kontrola nad obětí. Kontrolu nad obětí si vrah často získává prostřednictvím fyzické převahy, zastrašování nebo manipulace. Příkladem vraha, který měl tendenci vykonávat vraždy s cílem získat moc a kontrolu nad obětí, je Albert Fish. Tento pachatel nezakrýval ústa svých obětí úmyslně, protože si vychutnával svou dominanci, kterou pro něj představoval právě jejich křik.⁵⁷

4.4 Oběti sériových vražd

Z výše uvedeného vyplývá, že sérioví vrazi obvykle cílí na jednotlivce, kteří vykazují určité fyzické rysy nebo jiné společné charakteristiky. Například Ted Bundy se zaměřoval zejména na mladé ženy s dlouhými tmavými vlasy rozdělenými přšínkou uprostřed. Nejedná se však o dogma. Cílený výběr obětí se může během života změnit s ohledem na nové zkušenosti pachatele či na jeho doposud vykonané činy. Tato

⁵⁵ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. Psyché. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2207-8, s. 114.

⁵⁶ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. Psyché. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2207-8, s. 114.

⁵⁷ HOLMES, Ronald M. a HOLMES, Stephen T. (ed.). *Contemporary perspectives on serial murder*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2009. ISBN 0-7619-1420-X, s. 139.

skutečnost může během vyšetřování vést k závěru, že se nejedná pouze o jednoho, ale o více sériových vrahů. Obecně však nelze stanovit konkrétní rys nebo vlastnost, která by činila někoho ideální obětí pro typického sériového vraha.

Holmes a Holmes⁵⁸ rozdělují oběti sériových vražd do tří kategorií: konkrétní oběti, osoby, které oběti znaly, a společnost jako celek. Výskyt sériových vražd má výrazný dopad na společnost, přičemž klíčovou roli hraje uzavřenost a odtazitost v rámci celé komunity. Sériová vražda je událost, která nejen že zásadně ovlivňuje, ale také formuje společnost. Po jejich výskytu mohou lidé začít vyhýbat tmavým a opuštěným místům, stejně jako nočním ulicím. Strach z nebezpečí silně ovlivňuje jejich chování, protože se cítí nechráněni a často investují do bezpečnostních systémů, zbraní nebo jiných ochranných opatření.

Výběr oběti se u sériových vrahů liší v závislosti na jejich typu. U vizionářských vrahů může být oběť vybrána zcela náhodně, zatímco jiní pachatelé vybírají oběti na základě specifických charakteristik, jako je fyzický vzhled nebo majetek, jak již bylo zmíněno. Některé teorie naznačují, že sérioví vrazi často cílí na osoby z nižších sociálních vrstev, které jsou zranitelné a snadno manipulovatelné. Typickými oběťmi bývají například prostitutky, uživatelé drog, imigranti, osamělí starší lidé a další marginalizované skupiny. Jedním z klíčových faktorů při výběru oběti může být její izolace a obtížnost odhalení vraždy. Pokud oběť nemá silné spojení s místní komunitou nebo se často pohybuje, její zmizení nemusí být okamžitě zaznamenáno. Například zmizení bezdomovce nebo prostitutky obvykle nevyvolává výrazný zájem, což může znamenat, že vyšetřování začíná až po nález těla, někdy i s několikátýdenním odstupem. Dalším aspektem pro výběr oběti je reakce společnosti na smrt oběti. Tento faktor hraje významnou roli například u vrahů z lítosti, kteří páchají své činy v nemocnicích nebo gerontologických centrech. Úmrtí starších pacientů v těchto zařízeních je považováno za běžné, což vrahům usnadňuje maskování jejich činů. S ohledem na dosavadní zkušenosti se sériovými vrahy lze říct, že oběťmi sériových vrahů se velmi často stávají osoby, jež se pohybují v prostředí spojeném s drogami, prostitutkami, gay bary, bary pro svobodné ženy nebo školními kampusy.⁵⁹

⁵⁸HOLMES, Ronald M. a HOLMES, Stephen T. (ed.). *Contemporary perspectives on serial murder*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2009. ISBN 0-7619-1420-X, s. 216-220.

⁵⁹HOLMES, Ronald M. a HOLMES, Stephen T. (ed.). *Contemporary perspectives on serial murder*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2009. ISBN 0-7619-1420-X, s. 221-222.

Při výběru oběti hrají zásadní roli vrahova představa a rituály, které často existují již dlouho před spácháním samotného činu. Akt vraždy je pro něj vrcholem těchto fantasií. Oběť je vybrána tak, aby její smrt co nejvíce odpovídala vrahovým představám a poskytla mu co největší uspokojení. Tento motiv je přítomen u všech typů sériových vrahů, přičemž konkrétní forma uspokojení se může lišit – může to být sexuální potěšení, zklidnění halucinací nebo materiální zisk.⁶⁰

V neposlední řadě je nutné zmínit dělení obětí sériových vrahů podle modelu Hickeyho, který popisuje oběti jako osoby, s nimiž vrazi mají různé vztahy nebo vazby. V některých případech mezi vrahem a obětí neexistuje žádný vztah. Sériový vrah si v takových případech často vybírá mladé ženy, včetně prostitutek, zejména pokud jsou osamocené. Druhou nejčastější skupinou jsou děti, následované osamělými cestovateli nebo tuláky, přičemž v tomto případě jde obvykle o muže. Když mezi vrahem a obětí existuje nějaký vztah, obvykle se jedná o přátele nebo sousedy. Další častou skupinou jsou ženy bez doprovodu, přičemž v případě rodinných vazeb se oběťmi stávají především děti vraha, následně manželé či manželky.⁶¹

⁶⁰HOLMES, Ronald M. a HOLMES, Stephen T. (ed.). *Contemporary perspectives on serialmurder*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2009. ISBN 0-7619-1420-X, s. 223-224.

⁶¹PORADA, Viktor. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-741-2, s. 705.

5 VYŠETŘOVÁNÍ SÉRIOVÝCH VRAŽD

Vyšetřování sériových vražd představuje mimořádně složitý proces. Odhalení sériového pachatele je složité, jelikož obvykle není zřejmé hned na začátku, že se jedné o sérii vražd páchaných stejným vrahem. Jedná se o výsledek důkladného vyšetřování. Samotné vyšetřování komplikuje skutečnost, že pachatel může záměrně nebo nevědomě měnit svůj modus operandi, což se projevuje ve střídání metod vraždy, volbě odlišných typů obětí, změně časového odstupu mezi činy nebo použití různých nástrojů k usmrcení. Zkušenější sérioví vrazi obvykle své činy pečlivě plánují, vnímají je jako formu „umění“ a neustále se snaží vylepšovat své metody. Pro efektivní vyšetřování je klíčové důkladně shromažďovat a analyzovat všechny relevantní informace týkající se každého případu. Na základě těchto informací je třeba vypracovat možné vyšetřovací scénáře a formulovat předpokládané důsledky, které by nastaly, pokud by tyto hypotézy byly správné. Následně je nutné tyto předpoklady ověřit novými informacemi a případně přizpůsobit scénáře podle nových zjištění.⁶²

5.1 Typické stopy

Během vyšetřování vraždy se objevuje celá řada stop, které se nacházejí na různých místech a v různých formách. Způsob spáchání trestného činu se odráží především v počtu materiálních stop, které mohou být nalezeny nejen na místě činu, ale i na dalších místech spojených s činem. Jedná se o stopy v souvislosti s přípravou nebo zakrytím činu. Stopy mohou být přítomny na těle nebo oblečení oběti, stejně jako na těle pachatele. Při vyšetřování vraždy je klíčové zohlednit i paměťové stopy. Svědci mohou hrát zásadní roli při objasnění případu, i když se na první pohled může zdát, že nemají žádné užitečné informace a vlastně si ničeho nevšimli. Často však mohou poskytnout cenné detaily o chování pachatele, jeho charakteristických rysech a o tom, jak působil na své okolí.⁶³

Samotný proces vyšetřování vraždy obvykle zahrnuje širokou škálu typických stop, jako jsou krevní stopy, jelikož mohou být specifické pro určitý typ vraždy nebo

⁶²PORADA, Viktor. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0, s. 42-43.

⁶³MUSIL, Jan; KONRÁD, Zdeněk a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. Praha: <> Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9, s. 75-76.

určitý způsob usmrcení oběti. Mezi hlavní důkazy patří biologické stopy, jako krev, tkáně, vlasy a chlupy, které obvykle pocházejí z těla oběti a mohou být nalezeny na jejím oblečení, těle pachatele nebo v okolí místa činu. V případě, že jsou tyto stopy adekvátně zajištěny a také správně analyzovány, vykazují vysokou přidanou hodnotu a jedná se o cenný důkazní materiál. Biologické stopy pachatele na těle oběti nebo na místě činu mohou rovněž naznačovat fyzický kontakt mezi pachateli a obětí.⁶⁴

V poslední době se významně zvýšil význam analýzy mikrostop, tedy drobných částic prachu, hlíny, biologických a chemických látek, přičemž DNA analýza se stala klíčovým nástrojem pro přesnou identifikaci osob. Dalšími důležitými stopy jsou známky násilí na těle oběti, jako jsou rány, škrábance, zlomeniny nebo podlitiny, které mohou pomoci rekonstruovat průběh útoku, určit použité nástroje a přiblížit chování pachatele. Při interpretaci těchto stop hrají klíčovou roli soudní lékaři, kteří podrobně zkoumají mechanismus vzniku poranění a poskytují odborné posudky, které jsou nezbytné pro objasnění případu.⁶⁵

5.2 Kategorizace stop u vražd

Jak již bylo uvedeno výše, během vyšetřování se lze setkat nejen s materiálními, ale také paměťovými stopami. Tyto stopy mají svou klíčovou roli během vyšetřování nejen sériových vražd.

5.2.1 Paměťové stopy a jejich dělení

Paměťové stopy jsou záznamy v lidské paměti, které vznikají nezávisle na vůli člověka, a tedy na ně nemá přímý vliv. Tyto stopy jsou důsledkem působení situací nebo objektů, které stimulují smyslové buňky jedince. Vnímání těchto situací je přitom individuální, neboť je ovlivněno nejen pocity, ale i aktuálním stavem nebo úrovní inteligence člověka. Proces ukládání těchto paměťových stop je složitý a zahrnuje transformaci smyslových obrazů na nervové impulsy, které jsou následně přeneseny do mozku. Zároveň není možné si pamatovat všechny události, které člověk zažije, protože kapacita mozku je omezená. Schopnost osoby vybavit si určité události je významně

⁶⁴KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-859-4, s. 170-171.

⁶⁵KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-859-4, s. 170-171.

ovlivněna jejími individuálními vlastnostmi. Jedním z problémů paměťových stop je jejich jednorázové využití, protože je nelze opakovaně ověřit stejným způsobem. Dalším faktorem je jejich závislost na vůli člověka, což znamená, že dotyčný nemusí být ochoten vypovídat, případně může informace upravit nebo zamlčet. Navzdory těmto omezením hrají paměťové stopy v kriminalistice klíčovou roli, neboť tvoří základ některých vyšetřovacích metod, jako jsou výslechy či rekognice.⁶⁶

Názor odborníků na dělení paměťových stop není jednotný, jelikož jej každý rozděluje poněkud odlišně. Obecně lze říct, že paměťové stopy lze dělit na zrakové, sluchové, čichové, hmatové a chuťové. Nejčastěji se během vyšetřování kriminalisté setkávají se sluchovými a zrakovými paměťovými stopami.⁶⁷

5.2.2 Materiální stopy a jejich dělení

Materiální stopy jsou stopy, které vznikají mimo lidskou paměť a mohou být důkazem v rámci vyšetřování. Tyto stopy vznikají třemi hlavními způsoby: působením síly, která vede k deformaci nebo oddělení částí objektu; vrstvováním nebo oddělováním stop předáním nebo přijetím materiálu; a kombinací těchto metod.⁶⁸

Materiální stopy lze rozdělit podle jejich umístění. Mohou být přítomny nejen na místě činu, ale také na těle oběti, na místě přípravy činu nebo na vražedném nástroji a oblečení jak oběti, tak i pachatele. Tyto stopy se dělí do několika kategorií:⁶⁹

- Stopy odrážející vnější charakter objektu (například otisky prstů, stopy obuvi, otisky zubů, rtů, stopy na nábojnicích, střelách nebo otisky pneumatik, které mohou vést k individuální identifikaci).
- Stopy obsahující informace o složení objektu (jako jsou krev, tkáň, vlasy, chlupy, sliny, sperma, toxické látky nebo výstřelové zplodiny, které umožňují skupinovou identifikaci, přičemž analýza DNA může určit konkrétní osobu).
- Stopy související s působením energií a chemických procesů (například poleptání chemikáliemi).

⁶⁶STRAUS, Jiří. *Úvod do kriminalistiky*. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-367-4, s. 91.

⁶⁷PORADA, Viktor a STRAUS, Jiří. *Kriminalistické stopy: teorie, metodologie, praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-396-4, s. 107.

⁶⁸PORADA, Viktor a STRAUS, Jiří. *Kriminalistické stopy: teorie, metodologie, praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-396-4, s. 122.

⁶⁹STRAUS, Jiří. *Úvod do kriminalistiky*. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-367-4, s. 92-93.

- Indikátory schopností a znalostí pachatele (například způsob oddělení částí těla).
- Pachové stopy, které mohou pomoci při identifikaci pachatele.
- Stopy vypovídající o dynamice události (například známky vlečení těla, škrcení, průstřely nebo jiné druhy poranění).
- Stopy charakteristické pro pachatelovo prostředí (jako je přítomnost specifických částic prachu).
- Stopy naznačující spojitost mezi částí a celkem (například zlomená špička nože odpovídající zbytku zbraně nalezené na místě činu).

5.3 Problémy při vyšetřování sériových vražd

Vyšetřování sériových vražd bývá často složité a zatíženo řadou komplikací, které mohou zpomalit práci kriminalistů a ztížit dosažení výsledků. Jedním z hlavních problémů je fenomén „linkageblindness“, který souvisí s nesprávnou správou dat a vlivem médií na vyšetřování. Termín „linkageblindness“ označuje neschopnost vyšetřovatelů propojit podobné nevyřešené vraždy, což může vést k tomu, že pachatelé sériových vražd nejsou okamžitě identifikováni. Sérioví vrazi jsou obvykle velmi mobilní, což znamená, že se pohybují mezi různými místy a oběti mohou být nalezeny v různých lokalitách, státech nebo regionech. Tato geografická a časová rozptýlenost znamená, že se do vyšetřování zapojují různé policejní složky, které často přehlíží podobnosti mezi jednotlivými případy, protože se soustředí pouze na vlastní vyšetřování. Tento jev může vést k přehlížení opakujících se vzorců nejen v případech nalezení mrtvol, ale také v souvislosti s pohřešovanými osobami. Příkladem tohoto jevu je případ Teda Bundyho, kde tři z jeho obětí byly považovány za běžná hlášení o pohřešovaných osobách, až čtvrtá oběť vedla k propojení těchto případů. Včasné rozpoznání těchto spojitostí může mít zásadní vliv na rychlost vyšetřování a pomoci v odhalení pachatele. U sériových vražd však může být toto propojení přehlédnuto kvůli enormnímu množství informací, které se rychle hromadí, než jsou kriminalisté schopni je efektivně zpracovat.⁷⁰

Samotné vyšetřování sériových vražd závisí na správné správě a shromažďování dat. K přehlížení cenných stop může dojít, pokud informace nejsou včas a pravidelně

⁷⁰RESSLER, Robert K. a SHACHTMAN, Tom. *Whoever fights monsters*. New York: St. Martin's Paperbacks, 1993. ISBN 0-312-95044-6, s. 83.

zadávány do elektronických databází, což způsobuje přetížení vyšetřovatelů. Dokumenty spojené s vyšetřováním by měly být zpracovány co nejdříve, aby nový tým vyšetřovatelů měl dostatek času se seznámit se všemi informacemi. Pro zajištění přehlednosti v časových souvislostech je doporučeno vytvořit vizuální chronologii klíčových informací, včetně fotografií z místa činu, znaleckých posudků a dalších důležitých materiálů.⁷¹

Vztah mezi médii a policejními orgány je v souvislosti s vyšetřováním sériových vražd často diskutovaným tématem. Policejní složky čelí situaci, kdy média často publikují neověřené informace a hypotézy, které mohou vyšetřování zkreslit a ovlivnit. Na druhé straně média často kritizují policejní orgány za nedostatečnou komunikaci a přílišnou uzavřenost, což může vést k dalším problémům. Tento zmatek může zpomalit proces odhalení pachatele a umožnit mu pokračovat v trestné činnosti. Pro efektivní spolupráci mezi policií a médii je zásadní, aby byla vytvořena jasná mediální strategie, která zaručí pravidelné a včasné poskytování informací, jež neohrozí průběh vyšetřování. S dobře nastaveným mediálním plánem může policie aktivně kontrolovat, jaké informace jsou zveřejňovány, a tím omezit šíření nepřesných nebo zavádějících zpráv. Příklad efektivní komunikace mezi policií a médii ukazuje případ Dennise Radera, který v letech 1974 až 1988 posílal médiím informace o svých vraždách a obětech. Jeho komunikace náhle skončila v roce 2004, přičemž během této doby policie vytvořila strategii pro komunikaci s ním, která vedla k jeho dopadení. Rader nakonec zaslal médiím disketu s metadaty, která ho usvědčila.⁷²

Pokud policejní orgány nekomunikují dostatečně nebo poskytují pouze omezené informace, může to vést k šíření nepravdivých informací o vraždách, pachatelích nebo obětech. Média se v takových případech často obracejí na externí komentátory, kteří nemají přímý přístup k relevantním informacím, což může vyvolat zmatek a způsobit paniku. Mezi těmito komentátory mohou být jak odborníci, například akademici a bývalí kriminalisté, tak pseudoodborníci, kteří se zajímají o sériové vraždy, ale nemají s nimi reálnou zkušenost. Spekulace těchto komentátorů o motivech pachatele nebo jeho profilech mohou veřejnost zmást, což negativně ovlivní vyšetřování. Existuje také

⁷¹HOLMES, Ronald M. a HOLMES, Stephen T. (ed.). *Contemporary perspectives on serialmurder*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, c1998. ISBN 0-7619-1420-X, s. 24-25.

⁷²MORTON, Robert J. *Serial Murder: Multi-Disciplinary Perspectives for Investigators*. [online]. Virginia: NCAVC, FBI, 2008 [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/serial-murder-multi-disciplinary-perspectives-investigators>, s. 38-44

riziko, že pachatel bude tyto informace sledovat a upraví své chování na základě toho, co se dozví o metodách vyšetřovatelů, což může ztížit jeho dopadení.⁷³

⁷³ MORTON, Robert J. *Serial Murder: Multi-Disciplinary Perspectives for Investigators*. [online]. Virginia: NCAVC, FBI, 2008 [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/serial->

6 PRAKTICKÁ ČÁST

Níže budou zpracovány tři příléhavé kazuistiky u vybraných sériových vrahů, a to Ladislava Hojera, Ivan Roubala a Teda Bundyho.

6.1 Kazuistika 1

Obecný popis:

Ladislav Hojer, narozený v roce 1958, vystudoval Odborné učiliště se zaměřením na sklenářství. Jeho vražedná aktivita spadá do období let 1978 až 1982. Jeho modus operandi zahrnoval útoky nožem, znásilnění a uškrcení obětí. Předpokládaný počet obětí je více než 8, přičemž 5 obětí bylo potvrzeno. Mezi jeho oběti patřily ženy různého věku.

Jeho životopis a popis spáchaných vražd:

Ladislav Hojer, narozený v roce 1958 v chudé pražské rodině, měl od útlého věku těžký život. Jeho otec zemřel na rakovinu, když byl ještě malý, a matka, která se o něj a jeho bratra Jaroslava příliš nestarala, brzy po otcově smrti zemřela také na rakovinu. Bratři zůstali sami v bytě v Motole, což pro ně znamenalo těžkou a opuštěnou dětství. Hojer měl IQ 88 a jeho školní výsledky byly slabé, což vedlo k tomu, že absolvoval speciální školu a stal se sklenářem. Měl problémy s autoritami a nedokázal dlouhodobě udržet pracovní místo. Po odsloužení povinné vojenské služby se zaměstnal ve stavební obnově, kde setrval až do svého zatčení 11. února 1982. Po jeho zatčení strávil zbytek života ve věznici na Pankráci, kde byl odsouzen za své zločiny. Jeho životní příběh ukazuje komplexní spojení mezi obtížným dětstvím, problémy s autoritami, a nakonec i jeho trestnou činností, která měla tragické následky.

Hojer byl tichý a uzavřený muž, který podle všeho nikdy neprožil žádný dobrovolný intimní vztah se ženou. Měl velké problémy s oslovováním a komunikací s ženami. Jeho komunikační schopnosti byly velmi omezené, což bylo patrné i během jeho výslechů. Měl jen několik přátel a většinu času trávil osaměle. Volné chvíle trávil v hospodě Na Homolce, kde občas vyprávěl o vraždách, které spáchal, ale nikdo mu to nebral vážně. Hojer měl vynikající fotografickou paměť a dokázal přesně popsat detaily

všech vražd, za které byl později usvědčen. V listopadu 1978 se vydal na výlet do Děčína, kde se jeho procházka proměnila v hledání oběti. Paní Eva R. odešla sama z kina poté, co se pohádala s manželem a zamířila k labské náplavce. Zde ji Hojer napadl, odtáhl do trávy a uškrtil. Pokus o znásilnění selhal, takže tělo zanechal na místě vraždy a odjel do Prahy. Policie z její vraždy podezírala jejího manžela a milence, ale neměla žádné důkazy.

Na konci roku 1978 nastoupil Hojer na vojenskou službu, kde si rychle uvědomil, že kontrola nad vojáky ze strany vedení je minimální. Proto se vydal vlakem směrem do Prahy. Během cesty zavraždil studentku medicíny Yvonu Š. na toaletě vlaku, kterou si vyhlédl již na vlakové stanici. Pokus o znásilnění byl opět neúspěšný, a tak tělo zanechal na toaletě a vystoupil v Ústí nad Labem. V tomto případě si policie našla pouze biologické stopy (sperma) a zjistila, že jediným neidentifikovaným cestujícím byl voják, který ve stanici zmizel. V srpnu 1980 se Hojer vydal do Košic, ale cestou z vlaku zamířil k přehradě, kde zaútočil na mladou ženu, která zde stála a dívala se na přehradu. Tuto ženu uškrtil, odřízl ji hlavu a tělo svázané drátem hodil do vody. Identita oběti zůstala neznámá.

Po skončení vojenské služby v prosinci 1980 se vydal do Brna. V období plesů v lednu 1981 přepadl dvacetiletou Ivanu M., kterou uškrtil, pobodal a z jejího těla odřezal části (konkrétně prsa a genitálie), které si odnesl domů, uspokojil se nad částmi těla a následně je konzumoval. Tělo bylo nalezeno ráno, ale vyšetřování Brněnské policie nepřineslo žádné výsledky. V srpnu 1981 napadl Ladislav Hojer jednadvacetiletou Šárku, kterou bil a škrtil. Snažil se ji znásilnit, ale ejakuloval předčasně. Ženě se podařilo uniknout, avšak vzhledem k tomu, že byla tma, neviděla pachatele při incidentu do tváře a nebyla schopna poskytnout podrobnou výpověď. Tento neúspěch Hojera silně zklamal, což ho motivovalo k hledání nové oběti.

V říjnu 1981 Hojer omylem zaútočil na padesátiletou Annu Š., kterou považoval za mladší ženu. Odtáhl ji do křoví, kde ji znásilnil a uškrtil. Její tělo následně zanechal na místě, přikryté pouze jejím oblečením. Po jejím nalezení bylo zahájeno vyšetřování, které zahrnovalo více než tři a půl tisíce možných podezřelých. Tento okruh podezřelých se však postupně zúžil a v únoru 1982 vedl až k Hojerovi, který byl zatčen před svou pracovní dílnou. Během výslechů se přiznal ke všem spáchaným vraždám, stejně jako k dalším sexuálními deliktům. Policie však měla podezření, že spáchal i další

vraždy, což se později potvrdilo. V srpnu 1986 byl odsouzen za pět vražd k trestu smrti, který byl vykonán v pankrácké věznici.

6.2 Kazuistika 2

Obecný popis:

Ivan Roubal se narodil v roce 1951 a vystudoval Střední zemědělskou školu, kde získal maturitu. Jeho vražedná aktivita se odehrávala mezi lety 1992 a 1994 na různých místech České republiky. Počet jeho obětí je odhadován na 5 až 8, i když mohl spáchat i více vražd. Jeho modus operandi zahrnoval útoky střelnou zbraní nebo uškrcení. Ivana Roubala lze charakterizovat jako hédonistického vraha, jehož oběťmi byli muži.

Jeho životopis a popis spáchaných vražd:

Ivan Roubal je známý český sériový vrah, jehož příběh se stal součástí české kriminalistické historie. Narodil se 16. června 1954 v České Lípě, kde vyrůstal v neúplné rodině, ačkoliv jeho dětství nebylo poznamenáno extrémními traumatickými zážitky, jeho životní cesta se později vyznačovala ztrátou kontroly nad svými impulsy a psychickými problémy. Po absolvování školy a několika různých zaměstnáních začal vykonávat práci v oboru autodopravy, ale jeho život začal být stále více ovládán problémy s autoritami a osobními vztahy. Po sametové revoluci se věnoval různým profesím, ale nikde dlouhodobě nezakotvil. Byl dvakrát ženatý a s první manželkou měl dvě děti. Ani jedna z jeho manželek po jeho zatčení nechtěla uvěřit, že by mohl spáchat vraždy. Jeho série vražd je dodnes záhadou, protože lidé z jeho okolí postupně zmizeli, a jejich těla byla buď nikdy nenalezena, nebo nalezena až po velmi dlouhé době.

Ivan Roubal byl odsouzen za sedm vražd, které spáchal v letech 1991 až 1994, ale existují spekulace o dalších dvou vraždách. Motivem jeho činů byla především touha po finančním zisku. Roubal se k vraždám nikdy nepřiznal. Psychiatrické vyšetření odhalilo jeho výrazné psychopatické rysy a sklony k agresi, přičemž jeho kognitivní schopnosti zůstaly zachovány, což znamenalo, že byl plně odpovědný za své činy. Netrpěl žádnou duševní chorobou a jeho IQ dosahovalo nadprůměrné hodnoty 112. Vyznačoval se egocentrickou a citově chladnou povahou. Největší hodnotu pro něj představovaly peníze a majetek, které neváhal získávat bezohlednými a brutálními

způsoby. Přestože měl proměnlivé nálady, dokázal se v krizových situacích dobře ovládat. Díky své výřečnosti uměl manipulativně upravovat fakta ve svůj prospěch. Hlásil se k víře, původně byl členem Svědků Jehovových, později konvertoval ke katolicismu. Před soudem se choval klidně, vedl rozsáhlé diskuse a často citoval Bibli.

Ivan Roubal začal páchat vraždy relativně pozdě, až ve svých 41 letech. Na počátku 90. let minulého století koupil statek Pohádka v obci Čachrov na Klatovsku, kde se věnoval chovu slepic a prasat. Na tomto statku se seznámil s Františkem H., který se později stal jeho obchodním partnerem. Po vyřízení všech potřebných povolení však František H. náhle zmizel i se svou přítelkyní. Roubal policii tvrdil, že odjeli do Německa, ale záhy začal prodávat jejich majetek. V prosinci 1992 zmizel důchodce Václav H., majitel stánků s bižuterií na Václavském náměstí. Václav H. pravidelně půjčoval Roubalovi peníze a byl naposledy viděn, jak nasedá do auta právě s ním. Roubal tvrdil, že Václav odjel do zahraničí za svým dlužníkem, tentokrát do Belgie. Nicméně tělo Václava H. nikdy nebylo nalezeno a po pěti letech byl prohlášen za mrtvého. Během této doby Roubal pokračoval ve vybírání tržby z jeho stánků.

V roce 1993, po vypuštění Horusického rybníka u Veselí nad Lužnicí, byly nalezeny lidské ostatky, které byly později identifikovány jako tělo Josefa S. Ten se s Roubalem seznámil prostřednictvím inzerátu a navštívil ho na statku Pohádka. Josef S. byl uškrcen a jeho tělo následně skončilo v rybníku, přičemž Roubal vykradl jeho byt. V té době byla rovněž nalezena těla další oběti – Václava D., který byl uškrcen ve svém bytě. Na jeho těle byla škrtící smyčka z prádelní šňůry, která byla také použita na jeho genitálie. I jeho byt byl vykraden.

Poslední vraždu spáchal Roubal 8. března 1994 v autopůjčovně ZAPAP, kde svázal tři osoby. Dva z nich se udusili vlastní vahou, zatímco Jiřímu S. se podařilo uniknout a zavolat policii. Původně byl podezírán právě on, avšak do doby, než zmínil právě jméno Roubala. Ten byl už delší dobu v hledáčku policie. Roubal byl zatčen 30. března 1994. Jeho soudní proces začal v roce 1996 a trval čtyři roky, během nichž se objevilo mnoho kuriozit. Nakonec byl odsouzen k doživotnímu trestu odnětí svobody. V roce 2015 zemřel na rakovinu v karvinské věznici.

6.3 Kazuistika 3

Obecný popis:

Ted Bundy je považován za jednoho z nejznámějších sériových vrahů 20. století. V letech 1974 až 1978 zavraždil desítky mladých žen napříč celých Spojených států. Jeho modus operandi zahrnoval únosy, sexuální napadení a brutální vraždy. Ted Bundy byl typickou pro svou charismatickou osobnost, inteligenci a také schopnost manipulace. Tím také získával důvěru svých obětí. Po velmi rozsáhlém a dlouhém vyšetřování byl odsouzen k trestu smrti, který byl vykonán v roce 1989 na Floridě.

Jeho životopis a popis spáchaných vražd:

Ted Bundy se narodil jako Theodore Robert Cowell 24. listopadu 1946 ve Vermontu. Narodil se svobodné matce, což bylo v tehdejší společnosti vnímáno jako stigma, proto byl Bundy vychováván nejprve prarodiči, kteří mu tvrdili, že je jeho matka jeho sestrou. Po několika letech se jeho matka Eleanor provdala na Johna Bundyho, který si Teda osvojil a poskytnul mu své příjmení. Bundy velmi již od dětství velmi uzavřený a vykazoval známky antisociálního chování. Byl však velmi úspěšný student a rovněž vykazoval vysokou inteligenci. Vystudoval University of Washington, konkrétně obor psychologie. Byl ambiciózní a šarmantní, což mu pomohlo budovat vztahy i profesní kariéru. Avšak jeho vztahy se ženami byly komplikované a po nevydařeném románu v něm zřejmě vzrostla nenávist vůči ženám, což mohlo být jedním ze spouštěčů jeho vražedného řádění.

Ted Bundy začal vraždit na začátku roku 1974. Jeho obětmi byly převážně mladé ženy, které unášel a následně brutálně vraždil. Používal různé triky, například se vydával za zraněného muže se sádrou na ruce a žádal ženy o pomoc, čímž si získal jejich důvěru. Jakmile oběť nasedla do jeho auta, omráčil ji a odvezl na odlehlé místo, kde ji znásilnil, zabil a často i zohavil. V roce 1974 zabíjel ve Washingtonu, kde studoval a následně Seattlu mladé ženy, které po setmění zmizely a nikdo je již neviděl. Jejich těla byla následně nalezena až po několika měsících. Další útoky se konaly v letech 1974 až 1975 v Utahu a Coloradu. Poté, co začala policie v Seattlu vyšetřovat sérii zmizení, tak Ted Bundy přemístil do jiných států. Zde se opakovaly stejné vraždy se stejným scénářem. V roce 1978 po útoku z vězení zavraždil na ženské koleji na

Floridě čtyři studentky a brutálně dopadl další. Tento čin vedl k jeho definitivnímu zatčení. Ted Bundy byl nakonec odsouzen k trestu smrti za několik vražd. Sám se přiznal k více než 30 vraždám, ale skutečný počet jeho obětí zůstává neznámý. Popraven byl 24. ledna 1989 na elektrickém křesle ve floridské věznici.

6.4 Analýza vybraných kazuistik

V rámci výše uvedených přílehlavých kazuistik byly analyzovány životy a modus operandi tří vybraných sériových vrahů, a to Ladislava Hojera, Ivana Roubala a Teda Bundyho. Přestože každý z těchto pachatelů měl svůj specifický modus operandi, zdroj motivace k vykonání vraždy i psychologické profily, lze mezi jejich případy nalézt společné prvky. Z hlediska psychologického profilu pachatele je zřejmé, že všichni tři vrazi vykazovali výrazné antisociální rysy, poruchy empatie a sklony k manipulaci. Ladislav Hojer a Ted Bundy měli sadistické sklony a násilí páchané na obětech je uspokojovalo a přinášelo jim vnitřní klid. V případě, že se vražda nepodařila dle jejich představ, tak byli vnitřně značně rozladěni a potřebovali vykonat vraždu znova a lépe. Ivan Roubal byl spíše hédonistický vrah zaměřený na materiální zisk, ale rovněž postrádal empatii. Jeho snahou bylo získat majetek a rovněž uspokojit svou touhu po moci a možnost vykonat vraždu bez špetky lítosti. Dalším společným prvkem je systematickост vražedné činnosti. Všichni tři pachatelé vykazovali plánovitost při výběru obětí i páchání vražd. Ted Bundy byl mistrem manipulace, Hojer pečlivě sledoval své oběti a Roubal si vybíral lidi, jejichž zmizení nebude nápadné a přinese mu jistý zisk. Všichni tři uvedení sérioví pachatelé páchali dlouhodobou trestnou činnost a jejich kriminální kariéra trvala roky. Jejich trestná činnost nebyla ojedinělá, ale probíhala po několik let. Hojer vraždil mezi lety 1978–1982, Roubal mezi lety 1992–1994 a Bundy mezi lety 1974–1978. Každý z nich měl několik obětí, přičemž jejich počet mohl být ve skutečnosti vyšší než potvrzená čísla. Ani jeden z nich se nejspíš nepřiznal ke všem svým obětem, takže skutečná čísla jejich obětí lze pouze tipovat dle místa páchání vražd. Rovněž metoda usmrcení nebyla u všech stejná, ale jisté podobnosti lze nalézt. Hojer a Bundy často kombinovali znásilnění s uškrcením, Roubal své oběti nejčastěji škrtil nebo zastřelil. Ve všech případech byla patrná brutalita a absence lítosti. Jejich činy nevykazovalo žádné šetrné zacházení, spíše naopak ukazovali na absenci svědomí a empatie.

Mezi vybranými sériovými vrahy lze spatřit mnohé odlišnosti nejen v rámci modus operandi, ale také jejich přístupu k vykonaným vraždám. Podobnost nelze spatřovat v jejich rodinném a sociálním zázemím. Hojer pocházel z chudé rodiny, měl nízké vzdělání a problematické dětství, které jej formovalo a vymezilo jeho dospělý život. Roubal byl naopak relativně vzdělaný a pohyboval se mezi podnikateli. Působil na své okolí velmi spořádaně a rovněž jeho manželka byla v šoku, když zjistila, jakých činů se po jejich rozvodu dopustil. Bundy působil jako úspěšný a charismatický muž s univerzitním vzděláním, což mu umožňovalo snadno získávat důvěru obětí. Bundy byl pohledný muž a dokázal si tak získat náklonnost opačného pohlaví velmi snadno. Co se týče typologie obětí, tak Ladislav Hojer si vybíral ženy různého věku, které přepadával na veřejných místech. Ivan Roubal spíše zabíjel muže, velmi často se jednalo o pro něj známé osoby nebo obchodní partnery. Díky toho si dokázal přesvědčivě vymyslet, kde se zmizelé osoby ztratily a že pouze odcestovaly. Ted Bundy cílil výhradně na mladé ženy, často studentky, které lákal na svou charismatickou osobnost a schopnost uhranout. Rovněž motivy k vykonání vražd nebyly totožné. Hojer a Bundy byli motivováni sexuální deviací, sadismem a potřebou dominance. Kdežto Roubal zabíjel převážně z pragmatických důvodů, zejména kvůli majetku nebo odstranění svědků. Rozdíl lze spatřovat také v dopadeních jednotlivých pachatelů a soudních procesech. Hojer byl dopaden díky forenzním metodám. Následně se pak přiznal k všem spáchaným vraždám. Roubal byl usvědčen na základě nepřímých důkazů a nikdy se k vraždám nepřiznal. Bundy byl zatčen opakovaně, několikrát unikl, ale nakonec byl usvědčen na základě přímých důkazů.

Závěrem lze říct, že tato analýza ukazuje, že i přes rozdílné motivace a modus operandi lze v chování sériových vrahů identifikovat společné vzorce, především ve vzorcích agrese, manipulace a opakování zločinů. Každý případ však představuje specifické výzvy pro kriminalistiku i psychologii, a proto je důležité tyto zločiny důkladně studovat a analyzovat.

Tabulka 3- Srovnání vybraných sériových vrahů

	Ladislav Hojer	Ivan Roubal	Ted Bundy
Počet obětí	5-8+	5-8+	22+
Rok narození	1958	1951	1946
Vzdělání	Odborné učiliště (obor sklenář)	Střední škola	Univerzita (obor psychologie)
Vražedná aktivita	1978-1982	Asi 1992-1994	1974-1978
Modus operandi	Znásilnění, uškrcení	Střelné zbraně, uškrcení	Znásilnění, uškrcení
Lokalita	Česká republika	Česká republika	Washington, Oregon, Colorado, Utah a Florida (USA)
Prediktory	Primitivní psychopatická osobnost, sexuální agresivita	Bezcitná, narcistická, egocentrická osobnost	Psychopatická osobnost, deprese
Typ vraha	Hédonistický vrah (sexuální sadista)	Hédonistický vrah	Hédonistický vrah (sexuální sadista)
Typ oběti	Ženy různého věku	Muži různého věku	Mladé dívky
Trest	Trest smrti	Odnětí svobody na doživotí	Trest smrti
Věk první vraždy	20 let	Asi 41 let	28

Zdroj: Vlastní zpracování na základě bakalářské práce.

ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo objasnit a zhodnotit základní kriminalistické aspekty explicitně v specifikované pro tuto sériovou trestnou činnost. Vedlejším cílem byla analýza vybraných sériových vražd na území Československa a Spojených států amerických za období 70 let. S ohledem na stanovené cíle se tato práce zabývala kriminalistickými aspekty sériových vražd, jejich charakteristikou, vyšetřovacími metodami a významnými případy. Sérioví vrazi představují specifickou skupinu pachatelů, jejichž činy mají značné dopady nejen na oběti a jejich rodiny, ale i na celou společnost.

V rámci zpracování teoretických východisek byly vymezeny základní pojmy jako kriminalita, trestný čin a trestný čin vraždy. Součástí byla rovněž klasifikace vražd s ohledem na psychotické a nepsychotické vraždy a kriminologické dělení vražd. Pro sériové vraždy jsou typické jisté znaky a také struktura vraždy, spolu s kriminalistickou charakteristikou sériových vražd. Vyšetřování sériových vražd postupuje na základě materiálních a paměťových stop, ovšem mnohdy i velké množství stop nezaručuje úspěšné dopadení pachatele. Vyšetřovatelé se musí potýkat s problémy při vyšetřování sériových vražd, které pramení ze samotného modus operandi pachatele, ale také velkého zájmu široké veřejnosti.

Teoretická východiska byla doplněna o přílehlavé kazuistiky sériových vražd za posledních 70 let nejen na území České republiky, ale také na území Spojených států. Případové studie se zabývají třemi sériovými vrahy, a to Ladislavem Hojerem, Ivanem Roubalem a Tedem Bundym. Každý z nich vykazoval odlišné motivace, modus operandi i charakterové rysy, avšak všichni se zapsali do historie kriminalistiky svými brutálními činy. Analýza vybraných případů ukázala, že motivace sériových vrahů jsou rozmanité, přičemž klíčovou roli hrají psychologické faktory, osobnostní predispozice a prostředí, ve kterém vyrůstali. Rovněž ukazují různé kriminalistické aspekty vyšetřování, jež se mění s ohledem na modus operandi vraha a rovněž zanechané stopy.

Předložený text rovněž poukazuje na vývoj forenzních metod a kriminalistických technik, které se neustále zdokonalují a umožňují efektivnější odhalování a dopadení pachatelů. Přestože sériové vraždy nejsou v České republice častým jevem, jejich výskyt nelze podceňovat. Moderní kriminalistika klade důraz na interdisciplinární přístup, který kombinuje psychologii, genetiku a analytické

vyšetřovací metody. Ačkoliv nelze plně eliminovat sériové vraždy, hlubší pochopení pachatelů a jejich chování může pomoci minimalizovat rizika a zefektivnit práci vyšetřovacích orgánů.

Závěrem lze konstatovat, že sériové vraždy zůstávají závažným kriminologickým fenoménem, který vyžaduje neustálé studium a vývoj metod vedoucích k jejich rychlejšímu odhalování a prevenci.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BARTOL, Curt, R. *Criminal Behavior: A Psychosocial Approach*. 7th ed. New Jersey: PrenticeHallCollege Div, 2002. ISBN 0-13-185049-0.
2. BOURGOIN, Stéphane. *Bestiální vrazi: Autentické výpovědi o sériových vrahích*. Praha: Nava, 1994. ISBN 80-85254-35-2.
3. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-461-9.
4. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. Psyché. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2207-8.
5. DOUGLAS, John E. a OLSHAKER, Mark. *Lovec duší*. Klokán. Frýdek-Místek: Alpress, 1997. ISBN 80-7218-009-6.
6. DRBOHLAV, Andrej. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Psyché. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4371-4.
7. Encyclopaedia Britannica. *Gilles de Rais: History's First Serial Killer?* [online]. [cit. 2025-01-07]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/story/gilles-de-rais-historys-first-serial-killer>
8. GEBERTH, Vernon, J. *Mass, serial and sensantional homicides: The investigative perspective*. Bulletin of the New York Academy of Medicine: Journal of Urban Health. Berlin: Springer Science+Business Media, 1986, 62 (5). s. 492–496. ISSN 00287091.
9. GRIVNA, Tomáš; SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-554-5.
10. HANSLEY, Keith. *Liu Pengli – The Serial Killer King Of The Han Dynasty*. In: thehistorianshut.com [online]. [cit. 2025-01-07]. Dostupné z: <https://thehistorianshut.com/2019/04/13/liu-pengli-the-serial->
11. HOLMES, Ronald M. a HOLMES, Stephen T. (ed.). *Contemporary perspectives on serial murder*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2009. ISBN 0-7619-1420-X.
12. JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Student. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-044-4.

13. KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-859-4.
14. MORTON, Robert J. *SerialMurder: Multi-DisciplinaryPerspectivesforInvestigators*. [online]. Virginia:NCAVC, FBI, 2008 [cit. 2025-02-12]. Dostupné z: <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/serial-murder-multi-disciplinary-perspectives-investigators>
15. MURPHY, Jessica. *Whywerethere so many serialkillers in the 1980s?* In: *bbc.com* [online]. [cit. 2025-01-07]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-45324622>
16. MUSIL, Jan; KONRÁD, Zdeněk a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. Praha: < Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9.
17. NOVOTNÝ, Oto a ZAPLETAL, Josef. *Kriminologie*. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-377-5.
18. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Kriminalita*. [online]. 2025.[cit. 2025-02-12].Dostupné z: <https://policie.gov.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
19. PORADA, Viktor a STRAUS, Jiří. *Kriminalistické stopy: teorie, metodologie, praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-396-4.
20. PORADA, Viktor. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0.
21. PORADA, Viktor. *Kriminalistika*. Brno: CERM, 2001. ISBN 80-7204-194-0.
22. PORADA, Viktor. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-741-2.
23. RATH, Martin. *BelichteteAugen–absurde Kriminalistik*. In: *lto.de* [online]. [cit. 2025-01-07]. Dostupné z: <https://www.lto.de/recht/hintergruende/h/abwege-derrechtsgeschichte-belichtete-augen-absurde-kriminalistik/>
24. RESSLER, Robert K. a SHACHTMAN, Tom. *Whoeverfightsmonsters*. New York: St. Martin'sPaperbacks, 1993. ISBN 0-312-95044-6.
25. STRAUS, Jiří a NĚMEC, Miroslav. *Teorie a metodologie kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-214-1.

26. STRAUS, Jiří. *Úvod do kriminalistiky*. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-367-4.
27. SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Vysokoškolské učebnice. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-389-6.
28. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023. ISBN 978-80-7400-893-1.
29. ŠIMOVČEK, Ivan. *Kriminalistika*. Bratislava: IuraEdition, 2001. ISBN 8089047122.
30. VALENTA, Pavel a JISKRA, Jiří. *Kriminalistika*. Praha: Střední školy veřejnoprávní Trivis, 2023. ISBN 978-80-247-0793-8.
31. VÁLKOVÁ, Helena; KUČHTA, Josef a HULMÁKOVÁ, Jana. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-732-3.
32. VRONSKY, Peter. *SonsofCain: a historyofserialkillersfrom stone age to thepresent*. 1. vyd. New York: Berkley, 2018. ISBN 978-0-69-817614-0.
33. ZÁHORSKÁ, Jindřiška. *Psychologická intervence při vyšetřování trestných činů: [konzultační činnost policejního psychologa]*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-236-2.
34. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
35. Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů.

Seznam tabulek a grafů

Tabulka č. 1 - Počet vražd v České republice za posledních 10 let

Tabulka č. 2 – Počet skutečně evidovaných vražd v České republice za posledních 10 let

Tabulka č. 3 – Srovnání vybraných sériových vrahů